

Jisas Krais Jonét wakwasnyéndén muséké Jon viyaan kundi wa

Revelesen

Taale ani kundi ma vé

Jisasna jémbaamba yaalan du dakwa Jisaské yé kun mba vékulakate anga wandarén, "Jisas Krais dé nana néma du wa." Naandaka némaamba dunyan det yaavan kutténdarén. Wunga yandarén sapakmba Jon ani nyéngaa viyaandén. Jisasna jémbaamba yaalan du dakwa Jisaské yé kun mba vékulakandakwa mawulé yaasékakapuk yate néma vakmi deké yaandu de apamama yate téndarénngé mawulé yate wa ani kundi wandén.

Ani nyéngaa mba némaamba gwaaménja kundi wa kwaakéskwa kukmba yaalaké yakwa muséké. Jisasna jémbaamba yaalan du dakwa wani sapakmba yatan apu, de wa vékusékén, wani gwaaménja kundina wambukundiké. De baka képakmba yatan du dakwa yamba vékuséke wa. Wunga vékulakanangwa. Gwaaménja kundina wambukundi anga wa. Jisas Krais dé néma du wa. Déku jémbaamba wa Got akwi maamasé yasandate, Satan waak yasandakandékwa. Jisas déku jémbaa yasékéyakndu, wa Got yéku musé kwayékandékwa Jisaské yé kun mba vékulakate apamama ye téen du dakwat. De Gorale randaru vakmi deké nakapuk katik yaaké dé. Got yandu akwi musé kulé musé yaalakandakwa.

---

1 ¹Jisas Krais wakwasnyan muséké wa ani nyéngaa mba viyaatakawutékwa. Taale Got wani muséké Jisasét wakwasnyéndén, bari yaaké yakwa wani muséké déku jémbaa yakwa dunyansat wakwasnyéndénngé. Wakwasnyéndéka wa Jisas Gotna kundi kure gaayakwa du wat wandéka wunéké gaayandén. Wuné Jon déku jémbaa yakwa du bari yaakwate yakwa muséké vékusékwuténngé wa wandéka wunéké gaayandén.
2 ²Gaaye wunat wakwasnyéndéka vewutén. Vétake déku kundi vékutake wani akwi muséké wa nyéngaa mba viyaatakawutékwa. Wan Gotna kundi wa, Jisas Kraisna kundi waak wa viyaatakawutékwa. Yi wan wanana wa.

³Viyaatakawutékwa musé bari yaakandékwa. Yaandu guné ani nyéngaamba viyaatakawutén kundi véte némaanmba wangunu Got gunat yé kun yandu guné mawulé tawulé yéngá yangunu. Ani nyéngaamba viyaatakawutén kundi vékute wandékwa pulak yaké yakwa du dakwa, det waak Got yé kun yandu de mawulé tawulé yéngá yandaru.

Jisas Kraisna jémbaamba yaalan du dakwat wandén

⁴⁻⁵Wuné Jon ani nyéngaa viyaatakawutékwa gunéké. Guné Jisas Kraisna jémbaamba yaale Esia provinsmba tékwa du dakwaké wa viyaatakawutékwa. Guné gaayé taambak kaayék vétik (7) wani gaayémba téte Gotna kundi bulte jaawungunéngwa.

Got talimba re bulaa waak randékwa. Kukmba waak rapéka-kandékwa. Gotna Yaamambi mayé apa taambak kaayék vétik (7) yate wa Got rakwa jaambé tékwanmba téndékwa. Jisas Krais wa Gotna akwi kundi yé kunmba wandén. Dé kiyaae wa taale taamale wa arapndén. Dé képmaamba tékwa akwi néma duséna néma du wa. Got nana aapa, Gotna Yaamambi, Gotna nyaan Jisas Krais gunéké sémbéraa yate gunat yé kun yate yéku mawulé kwayéndu guné yé kunmba yatékanganunéngwa. Gorét wunga waatakuwutékwa.

Jisas Krais nanéké néma mawulé yandékwa. Dé nana kapérandi mawuléké kiyaandéka wa déku nyéki vaakwan. Vaakwe wa yananén kapérandi musé yakwasnyéputindén. ⁶Dé wunga yatake wandéka wa nané déku kembé té nangwa. Talimba nak du dakwat yé kun yaké Gotna gaamba jémbaa yakwa dunyan Gorké jémbaa yandarén. Bulaa Jisas Krais wandéka nané Gotna gaamba jémbaa yakwa dunyanna taalé kéraae nana kapmang wa déku aapa Gorké jémbaa yanangwa. Yate nana kapmang wa déku yé kavéréknangwa. Jisas Krais yananén kapérandi musé yakwasnyéputindénngé déku mayé apa rapéka-kandékwa. Nané déku yé ma kavéréknngwak apapu apapu. Yi wan wanana wa.

⁷Ma vé. Jisas Krais nyéntmba gaayate buwiale wa yaakandékwa. Yaandu akwi du dakwa vékandakwa dé. Dat viyaan dunyansé waak vékandakwa dé. Talimba dé viyaandaka takwemimba kiyaandén. Dé nakapuk waambule yaandu ani képmaamba tékwa akwi du dakwa dat véte wup yakandakwa. Wup yate sémbéraa yate géraakandakwa. Wani musé wunga wa yaaké yakwa. Yi wan wanana wa.

⁸Nana Néman Du Got anga wandékwa, “Taale wuné akwi musé yatakawutéka wa tékéséndakwa. Kukmba wuné wawutu akwi musé késkandakwa.” Naandékwa. Talimba wa randén. Bulaa randékwa. Kukmba waak rapéka-kandékwa. Dé akwi mayé apa wa kure randékwa. Rate néma du rate akwi néma du wat wa taalékéra-wuréndén.

Jon Jisas Krais véndén

⁹Wuné Jon, gunale Jisas Kraisna jémbaamba yaale guna aanyé pulak téwutékwa. Nané akwi dale nakurakmawulé yate yaténanga déku maama

nanat yaavan kutndakwa. Nané akwi déku du dakwa wa téngwa. Nanat wa yékun yandékwa. Yandéka nana mawulémba apa yate wa téngwa. Talimba Gotna kundi kwayéte Jisaské kundi kwayéwutéka déku maama wani kundiké kalik yate wunat kulkkiye kalapusmba kusolataka pulak yate wa wunat Patmos waandakwa képmaamba taakandarén. Ani képmaa an ailan wa tékwa.

¹⁰ Néman Du Jisasna yé kavéréknangwa nyaa Patmosmba téwutéka Gotna Yaamambi wuna mawulémba wulaandén. Wulaae randéka ye vékuwutén néma kundi nak wuna kukmba paati waandakwa pulak waandéka. ¹¹ Anga wandén, “Véménéngwa akwi musé ma nyéngaamba viyaae gaayé taambak kaayék vétikmba (7) téte wuna jémbaamba yaalan du dakwat kwayésatiké ya. Efesus, Smerna, Pergamum, Taiataira, Sardis, Filadelfia, Laodisia, wani gaayémba téte wuna jémbaamba yaalan du dakwat ma kwayésatiménék.” Naandén.

¹² Wani kundi vékutake wunat kundi wan du véké we waalakuwutén. Waalakwe véwutén gol matumba yandarén lam taambak kaayék vétik (7) tékéséndaka. ¹³ Téndaka du pulak musé nak nyéndémba téndéka véwutén. Dé sémeny laplap saawundéka daae déku maan yawulépén. Déku maatumba gol matu pulak yan taana baangwi wa gindén. ¹⁴ Déku maaka, némbé waak waama yasékayakén, buwi pulak gérékén. Déku méni yaa pulak vérékén. ¹⁵ Déku maan nyaa véte kaalékwa pulak yan, bras ain yaamba tundaka yaandékwa pulak. Déku kundi gu wutte némaamba kaap waakwa pulak waandéka vékuwutén. ¹⁶ Déku yékutuwa taambamba nyétm̄ba tén kun taambak kaayék vétik (7) kure téndén. Aangé véréti kwandarén waariyandakwa kulaa nak déku tépngémba yaale kwaan. Déku saawi néma nyéndé nyaa véte kaalékwa pulak kaaléndén.

¹⁷ Wuné dat vétake wup ye képmaamba vaakére kiyaan du pulak kwaawutén. Kwaawutéka wa déku yékutuwa saku taambat wunat kutte wandén, “Wup yaké yambak. Wuné taale rawutén. Bulaa rapékawutékwa. Kukmba waak rapéka-kawutékwa. ¹⁸ Wuné rapékakwa du wa. Talimba kiyaawutén. Kiyaee wa nakapuk taamale waarpwutén. Taamale waarape apapu apapu rapéka-kawutékwa. Wuné néma du rate ki kure rawutékwa, du dakwa kiyaandakwa yaambunan, yaa yaanpékakwa taalat yéndakwa yaambunan waak. Véménén muséké bulaa ma kundi viyaatakaménék. ¹⁹ Bulaa yaakwa musé kukmba yaaké yakwa muséké waak bulaa ma viyaatakaménék. ²⁰ Méné nyétm̄ba tén kun taambak kaayék vétik (7) wuna yékutuwa saku taambamba téndaka wa véménén. Gol matumba yandarén lam taambak kaayék vétik (7) waak wa véménén. Bulaa wani muséké a wakawutékwa. Wani lam wan gaayé taambak kaayék vétik (7) wamba téte wuna jémbaamba yaalan du dakwa pulak wa. Wani kun wan gaayémba téte wuna jémbaamba yaalan du dakwa deku néma du pulak wa.” Wani du Jisas wunat wunga wandén.

Efesusmba tékwa du dakwaké kwayéndén kundi

2

¹Jisas wunat anga wandén, “Méné Efesusmba tékwa du dakwaké yékunmba vékwa néma duké wuna kundi ras ma viyaatakaménu. Wani du dé Efesusmba yatéte wuna jémabaamba yaalan du dakwaké yékunmba védékwa. Wuna kundi anga ma viyaatakaménu:

“Wuné nyétmba tén kun taambak kaayék vétik (7) wuna yékutuwa taambamba kure téwutékwa. Téte gol matumba yandarén lam taambak kaayék vétikna (7) nyéndémба wa yeýé yaayawutékwa. Yeyé yaayate wa gunéké ani kundi wasatiwutékwa.

²“Akwi jémaba yangunéngwanngé wa vékusékwutékwa. Guné néma jémaba yate guna mawulémба apa ye téngunéngwanngé wa vékusékwutékwa. Guné kapérandi musé yakwa duké kalik yangunéngwanngé wa vékusékwutékwa. Papukundi wakwa du wa wan, “Nané waak wan Jisasna kundi kwayékwa du a.” Wunga wandaka guné paapu yandakwa yapaté véte deké wangunén, “Wan Jisasna kundi kwayékwa du yamba yé wa.” Naangunén. Wunga wangunénnngé wa vékusékwutékwa. ³Guné wuna yémба jémaba yangunéngwa maama véte gunat yaavan kutndarén. Yandaka guné apa ye téte wa wuna jémaba kuttépékaa-ngunéngwa. Wuna jémabaaké sépu yamba yangunéngwe wa. Wunga wa vékusék-wutékwa. ⁴Guné wunga yate yéku musé wa yangunéngwa. Nakurak male kapérandi musé wa yangunéngwa. Wani muséké gunat waaruwutékwa. Talimba guné wunéké baasnyé ye vékulakate wunéké néma mawulé yangunén. Yangunén pulak bulaa yamba yangunéngwe wa. ⁵Yékunmba ma vékulakanganék. Wunéké néma mawulé yangunéngwa yapaté wa kuk kwayéngunén. Kuk kwayéngunénngé vékulakate wani kapérandi mawulé ma kuk kwayéte yéku mawulé nakapuk ma vékungunék. Vékute talimba yangunén pulak, guna du dakwa wunéké waak nakapuk ma néma mawulé yandarék. Wunga yakapuk yangunu, wa wuné gunéké yaae kure yaténgunéngwa lam kéraae vaanjati-kawutékwa. Yawtu guné wuna du dakwa nakapuk katik téké guné. ⁶Guné ani yéku yapaté wa yangunéngwa. Guné Nikolasna jémabaamba wulaan du dakwa yakwa kapérandi muséké kalik yangunéngwa. Wuné waak de yakwa muséké kalik yawutékwa.

⁷“Gotna Yaamambi wuna jémabaamba yaalan du dakwat wa wandékwa. Wandékwa kundiké vékusékngé mawulé yate waan taake ma kurkale vékungunék. Wa wandékwa, “Kapérandi yaambat kuk kwayén du dakwat anga wakawutékwa: Guné Gotna gaayémba yaréte yéku miyé sék kakangunéngwa. Kate apapu

apapu yé kun mba rapé ka-kangunéngwa, wani gaayémba.” Gotna Yaamambi wunga wandékwa.’ Naandén wani néma du.” Jisas wunga wandéka wuné Jon déku kundi wa viyaatakawutén, guné Efesusmba tékwa du dakwaké.

Smernaséké kwayéndén kundi

⁸ Wani kundi watake Jisas wunat anga wandén, “Méné Smernamba tékwa du dakwaké yé kun mba vékwa néma duké wuna kundi ras ma viyaatakaménék. Wani du dé Smernamba yatéte wuna jémbaamba yaalan du dakwaké yé kun mba véndékwa. Wuna kundi anga ma viyaatakaménék:

“Wuné taale wa rawutén. Bulaa a rawutékwa. Kukmba waak rapé ka-kawutékwa. Wuné talimba kiyaae wa nakapuk taamale waaraapén du gunat wawutékwa.

⁹ “Vakmi gunéké yaandékwannéngé wa vékusékwutékwa. Guné musé kapuk du dakwa yaténgunéngwanngé wa vékusék-wutékwa. Wunga yaténgunéngwanngé kapére mawulé vékuké yambak. Got gunat némaamba yéku musé wa kwayéndékwa. Guna gaayémba tékwa du dakwa de ras anga wandakwa, “Nané Juda du dakwa téte Gotna nyambalé wa yaténangwa.” Wunga wate de Got wan du wunéké yamba yé kun mba vékulakandakwe wa. Yate wa Gotna nyambalé yamba yaténdakwe wa. De Satanna kémba wa téndakwa. Wani du dakwa gunéké kapérandi kundi wandakwanngé wa vékusékwutékwa. ¹⁰ Guné bari apakangél kurkanganéngwa. Kurké yangunéngwanngé vékulakate wup yaké yambak. Satan guna mawulé yakwe vékandékwa. Yate du rasét wandu de guné rasét kalapusmba taakakandakwa. Wani muséké wup yaké yambak. Vakmi nyaa tambavéti (10) male wa gunat yakandakwa. De gunat viyaandékngé yandaru guné ma wunéké yé kun mba vékulaka-tépékate wup yakapuk yate téngunék. Wunga téngunu wawutu guné apapu apapu wunale yé kun mba rapé ka-kangunéngwa.

¹¹ “Gotna Yaamambi wuna jémbaamba yaalan du dakwat wa wandékwa. Wandékwa kundiké vékusékngé mawulé yate waan taake ma kurkale vékungunék. Wa wandékwa, “Kapérandi yaambat kuk kwayén du dakwa Satanna kapérandi taalat katik yé ké daré.” Gotna Yaamambi wunga wandékwa.’ Naandén wani néma du.”

Jisas wunga wandéka wa viyaatakawutén, guné Smernamba tékwa du dakwaké.

Pergamumséké kwayéndén kundi

¹² Wani kundi watake wunat anga wandén, “Méné Pergamummba tékwa du dakwaké yé kun mba vékwa néma duké wuna kundi ras ma

viyaatakaménék. Wani du Pergamummba yatéte wuna jémbaamba yaalan du dakwaké yékunmba véréndékwa. Wuna kundi anga ma viyaatakaménék:

“Wuné aangé véréti kwandarén waariyandakwa kulaa kure téwutékwa. Wani kulaa wan némbi kurkwa kulaa wa. Wani kulaa kure tékwa du gunéké ani kundi wasatiwutékwa.

13 “Wuné guna gaayé wa vékusékwutékwa. Satan wani gaayémba néma du randékwa. Randéka guné déku kundi yamba vékungunéngwe wa. Yate wunéké yékunmba vékulakate wangunéngwa, “Nanéké yékunmba véréndékwa. Yi wan wanana wa.” Wunga wate wuna kundit yamba kuk kwayéngunéngwe wa. Talimba wuna kundi wakwa du Antipas gunale wa yaténdén, Satanna gaayémba. Téndéka Satanna du wuna kundiké kalik yate wa dé viyaandékndarén. Viyaandékndaka guné guna mawulémba apa yate wuna kundit yamba kuk kwayéngunéngwe wa. Wunga yate yékun wa yangunén. 14 Anga yate guné yékunmba yamba yangunéngwe wa. Guna du ras de Balam yan yapaté wa kure tépékaa-téndakwa. Talimba Balam Israel du dakwat paapu yandu kapérandi musé yaké yandarénnge Balakét wakwasnyéndén. Yandéka Balak Israel du dakwat wandén, de papungoréti kwaami viyaae tuwe kwayén du dakwale kate dele kapérandi musé yandarénnge. Guna du ras Balak wan pulak wa kapérandi musé wa yaté-ndakwa. 15 Wunga yate guna du ras Nikolas wan pulak kapérandi musé wa yaténdakwa. 16 Guné wani kapérandi musat kuk ma kwayéngunék. Guné wani kapérandi musat kuk kwayékapuk yangunu, wa wuné ayélap yare yaae wani duwat viyaakawutékwa. Wuna tépngémba yaale tékwa kulaat wa de viyaakawutékwa.

17 “Gotna Yaamambi wuna jémbaamba yaalan du dakwat wa wandékwa. Wandékwa kundiké vékusékngé mawulé yate waan taake ma kurkale vékungunék. Wa wandékwa, “Kapérandi yaambat kuk kwayén du dakwat nyéntiba paakwe rakwa kakémú ras kwayékawutékwa. Kwayéte det nakurak nakurak makal waama matu nak kwayékawutékwa. Wani matumba kulé yé nak viyaatakawutu nak du wani yéké katik vékusékngé daré. Wani matu kéraaké yakwa du dakwa male wa vékusék-ngandakwa.” Gotna Yaamambi wunga wandékwa.’ Naandén wani néma du.”

Jisas wunga wandéka wa viyaatakawutén, guné Pergamummba tékwa du dakwaké.

Taiatairaséké kwayéndén kundi

18 Wani kundi watake wunat anga wandén, “Méné Taiatairamba tékwa du dakwaké yékunmba vékwa néma duké wuna kundi ras ma

viyaatakaménék. Wani du Taiatairamba yatéte wuna jémbaamba yaalan du dakwaké yékunmba wa véréndékwa. Wuna kundi anga ma viyaatakaménék:

- “Wuné Gotna nyaan ani kundi gunéké wasatiwutékwa. Wuna méri néma yaa vérékngwa pulak wa vérékndékwa. Wuna maan wa nyaa véte kaalékwa pulak wa yandékwa, bras ain yaputindaka yandékwa pulak.
- 19 “Wuné guné yakwa akwi muséké wa vékusékwutékwa. Guné nak du dakwa, Gorké waak wa néma mawulé yangunéngwa. Guné wunéké yékunmba vékulakate wangunéngwa, “Nanéké yékunmba véréndékwa. Yi wan wanana wa.” Wunga wate wuna jémbaa wa yékunmba kutngunéngwa. Yéku jémbaa yate wa nak du dakwat yékun yangunéngwa. Gunéké némaamba vakmi yaandéka guna mawulémba apa yate wa yékunmba téngunéngwa. Taale yangunén musé wa yékun yan. Guné wunga yékunmba yangunéngwanngé wa vékusék-wutékwa. 20 Yangunéngwa nakurak kapérandi muséké male gunat wakawutékwa. Kapérandi musé yakwa taakwa nak léku yé Jesebel gunale wa yarélékwa. Lé paapu yate walékwa, “Wuné Gotna yémaba kundi kwayékwa taakwa a.” Wunga wate paapu yate wuna du dakwat yakwasnyéléka wa kapérandi musé yandakwa. Yate de du dakwale kapérandi musé yate papungorét kwaami viyaae tuwe kwayén du dakwale kandakwa. Wunga yaléka guné yi naangunéngä gunale wa yarélékwa. Lat yamba wangunéngwe, lé guné yaasékatake yélénngé. Wunga yangunéngwanngé wa gunat waaruwutékwa. 21 Yalékwa kapérandi musé bari yamba waambule yakatawutékwe wa. Yalékwa kapérandi musat kuk kwayélénngé wa mawulé yawutén. Yate rapatiwutén. Yalékwa kapérandi musat yamba kuk kwayélékwe wa. 22 Wuné wani kapérandi musé lat waambule yakata-kawutékwa. Wuné wawutu lé néma kaangél kutte baat yakalékwa. Yate baka kwaakalékwa. Léku jémbaamba wulaae kapérandi musé yan du dakwa waak néma kaangél kutte baat yate baka kwaakandakwa. Wani du dakwa yandarén kapérandi musat kuk kwayékapuk yandaru det yandarén kapérandi musé waambule yakata-kawutékwa. 23 Yate léku kundi vékukwa du dakwat viyaandék-ngawutékwa. Wunga yawutu wuna jémbaamba yaalan du dakwa véte wakandakwa, “Jisas akwi du dakwa yandakwa musé deku mawuléké waak wa vékusékndékwa. Nané yéku musé yananu, wa nanat yéku musé kwayékatakandékwa. Nané kapérandi musé yananu, wa nanat kapérandi musé waambule yakatakandékwa.” Wunga wate wunéké wa vékusék-ngandakwa.

- 24** “‘Guné Taiatairamba tékwa nak du dakwat wa ani kundi wawutékwa. Guné wani taakwana kundi vékukapuk yangunénga gunat ani kundi wawutékwa. Wani taakwana kundiké du ras wa wakwa, “Wan Satan paakundén apakundi wa.” Naandakwa. Wani taakwana kundi vékukapuk yakwa du dakwa gunat ani kundi wawutékwa. Wuné guné nak musé waak yangunénngé katik waké wuté. **25** Ani kundi male wakawutékwa. Talimba wawutén kundi ma vékutépékaa-ngunék. Yé kun mba vékutépékaangunu yaakawutékwa. **26** Kapérandi yaambat kuk kwayétake wuna jémbaa yékun mba kutpékaakwa du dakwa, det mayé apa kwayékawutékwa. Kwayéwutu de néma du dakwa téte akwi képmaamba tékwa du dakwaké vékandakwa. **27** Wuna aapamba kéraawutén mayé apa det kwayéwutu de apamama yate akwi képmaamba tékwa du dakwaké apamama yakandakwa. Du apa yate képmaamba yandarén aké taakupulapndakwa pulak, wa apa yakandakwa. Yate néma du dakwa yatéte nak du dakwaké vékandakwa. **28** Yandaru det ganmbamba yaalakwa kun wa kwayékawutékwa.
- 29** “‘Gotna Yaamambi wuna jémbaamba yaalan du dakwat wa wandékwa. Wandékwa kundiké vékusékngé mawulé yate waan taake ma kurkale vékungunék.’ Naandén wani néma du.”

Jisas wunga wandéka wa wuné Jon déku kundi viyaatakawutén, guné Taiatairamba tékwa du dakwaké.

Sardismba tékwa du dakwaké kwayéndén kundi

3 ¹Wani kundi watake Jisas wunat anga wandén: “Méné Sardismba tékwa du dakwaké yékun mba vékwa néma duké wuna kundi ras ma viyaatakaménék. Wani du Sardismba yatéte wuna jémbaamba yaalan du dakwaké wa yékun mba véndékwa. Wuna kundi anga ma viyaatakaménék:

“‘Gotna Yaamambina mayé apa taambak kaayék vétik (7) kure téte wuné nyéntmba tén kun taambak kaayék vétik (7) kure téwutékwa. Yate wa ani kundi gunat wawutékwa.

“‘Wuné yangunéngwa akwi muséké wa vékusékwutékwa. De gunéké anga wandakwa, “De Jisasna jémbaamba gwaandan du dakwa wa yaténdakwa. Yatéte déké yéku jémbaa wa yandakwa.” Wunga watake de yamba vékusék-ndakwe wa. Wuné wa vékusékwutékwa. Yéku jémbaa yamba yangunéngwe wa. Yate guné baat yate kiyaaké yakwa du dakwa pulak wa yaténgunéngwa. **2** Yaténgunéngwa wuna Néman Du Got gunat véndéka déku mawulé gunéké yamba yékun yandékwe wa. Yéku mawulé nakapuk ma vékungunék. Vékungunéngwa yéku mawulé

ayélap wa tékwa. Vékungunéngwa yéku mawulé késkapuk yamuké ma nakapuk apa yate yéku mawulé vékungunék.

³ Talimba guné wuna kundi yé kunmba vékute wuna kundiké, “Yi wan wanana wa,” naate guna mawulémba apa yate wa kurkale téngunén. Wunga yangunénngé ma vékulaka. Vékulakate kapérandi musat kuk kwayétake yéku mawulé nakapuk ma vékungunék. Yate wuna kundi yé kunmba vékute guna mawulémba ma apa yate nakapuk kurkale yaténgunék. Wunga yakapuk yangunu, wa wuné yangunén kapérandi musé waambule yakatamuké gunéké yaakawutékwa. Guné sél yakwa du yaaké yakwa sapakngé vékusékgapuk yangunéngwa pulak, wa wuné yaaké yakwa sapakngé katik vékusékgé guné. ⁴ Ayélapkéri du dakwa wa guné yéku musé male yangunéngwa. Kapérandi musé yamba yangunéngwe wa. Yéku musé wan yéku laplap pulak wa. Kapérandi musé wan gélé laplap pulak wa. Guné ayélapkéri du dakwa yéku musé yate wa gélé laplap yamba saawungunéngwe wa. Guné Gorké yéndakwa yéku yaambumba yéte wa yéku waama laplap saawuwe wunale rapéka-kangunéngwa. ⁵ Kapérandi yaambat kuk kwayén akwi du dakwa wunga waama laplap saawukandakwa. Deku yé wa kwaakwa Gotna nyéngaamba. Wani nyéngaamba Gorale rapékaké yakwa du dakwana yé wa kwaakwa. Wani yé katik yasnyéputiké wuté. Kapérandi yaambat kuk kwayén du dakwa wuna aapa Got déku kundi kure gaayakwa dunyan waak deku ménimba téndaru wakawutékwa, “Wani du dakwa wan wuna du dakwa wa.” Naakawutékwa.

⁶ “Gotna Yaamambi wuna jémbaamba yaalan du dakwat wa wandékwa. Wandékwa kundiké vékusékgé mawulé yate waan taake ma kurkale vékungunék.” Naandén wani néma du.”

Jisas wunga wandéka déku kundi viyaatakawutén, guné Sardismba tékwa du dakwaké.

Filadelfiaséké kwayéndén kundi

⁷ Wani kundi watake wunat anga wandén, “Méné Filadelfiamba tékwa du dakwaké yé kunmba vékwa néma duké wuna kundi ras ma viyaatakaménék. Wani du Filadelfiamba yatéte wuna jémbaamba yaalan du dakwaké yé kunmba véndékwa. Wuna kundi anga ma viyaatakaménék:

“Wuné Gotna du téte yéku musé male yawutékwa. Papukundi wakapuk yate yéku kundi wawutékwa. Yi wan wanana wa. Wuné talimba yatan du Devit yan pulak néma mayé apa wa yawutékwa. Yate wuna kapmang wawutu wa de Gotna gaayét yé kandakwa. Wuné yaambu kuruwutu du nak nakapuk katik yatépéké dé.

Wuné yaambu yatépéwutu du nak nakapuk katik kurké dé. Ani kundi gunat wa wawutékwa.

⁸ “Guné yangunéngwa akwi muséké wa vékusékwutékwa. Guné ayélapkéri du dakwa male wa wuna jémbaamba yaalangunén. Yaale wuna kundi yékunmba vékungunéngwa. Wuna jémbaa yamba yaaséka-ngunéngwe wa. Yangunénga wa wuné gunéké yaambu kuruwutén. Kuruwutén yaambu téndu nak du nakapuk katik yatépéké dé. ⁹Du dakwa ras anga wandakwa, “Nané Juda du dakwa nané Gotna nyambalé wa ténnangwa.” Wunga wate Got wan du wunéké yamba yékunmba vékulaka-ndakwe wa. Yate paapu wa yandakwa. Yate Gotna nyambalé yamba téndakwe wa. De Satanna kémba wa téndakwa. Ma véku. Wuné wani du dakwat wawutu wa vékusék-ngandakwa, wuné gunéké néma mawulé yawutékwanngé. Vékusékte de yaae gunéké kwaati se waandé daamuké kalik yandaru wuné apa yate wawutu de wunga yate guna yé kavérékgangandakwa. ¹⁰Talimba akwi du dakwa wunat kuk kwayékapuk yate wuna kundi yékunmba vékundarénngé wa wawutén. Guné wuna kundi vékute wawutén pulak yate guna mawulémaba apa yate yékunmba wa téngunén. Yangunénngé wuné gunat yékun yawutu ani képmaamba tékwa akwi du dakwaké yaaké yakwa kapérandi musé yaandu guné apa yate yéku mawulé vékukangunéngwa. Akwi du dakwana mawulé vékusékwuténngé wani kapérandi musé yaakandékwa, akwi du dakwaké. ¹¹Guna yéku musé Gotna gaayémba wa rakwa. Wuné gunéké bari yaakawutékwa. Wunéké ma kaavéréngunék. Kaavéré-ngunu de nak du guna yéku musé kéraakapuk yamuké, ma Gorké yékunmba vékulakate apa yate déku jémbaa kuttépékaa-ngunék. ¹²Wuné wawutu kapérandi yaambat kuk kwayén du dakwa kwaat pulak tékandakwa, Gotna gaamba. Wamba Gorale yékunmba rapékakandakwa. Yandaru wuné wuna néma du Gotna yé deku sépémaba viyaataka-kawutékwa. Wuné Gotna gaayéna yé Kulé Jerusalem waak deku sépémaba viyaataka-kawutékwa. Wuna kulé yé waak viyaataka-kawutékwa. Kukmba Got wandu wani gaayé Jerusalem gaayakandékwa.

¹³ “Gotna Yaamambi wuna jémbaamba yaalan du dakwat wa wandékwa. Wandékwa kundiké vékusékngé mawulé yate waan taake ma kurkale vékungunék.” Naandén wani néma du.”

Jisas wunga wandékwa wa déku kundi viyaatakawutén, guné Filadelfiamba tékwa du dakwaké.

Laodisisékkwayéndén kundi

¹⁴ Wani kundi watake Jisas wunat anga wandén, “Méné Laodisiamba tékwa du dakwaké yékunmba vékwa néma duké wuna kundi ras ma

viyaatakaménék. Wani du dé Laodisiamba yatéte wuna jémbaamba yaalan du dakwaké yé kun mba véndékwa. Wuna kundi anga ma viyaatakaménék:

- “Wuné paapu yamba yawutékwe wa. Wuné Gotna kundi wa wawutékwa. Gotna kundi rapékandékwa. Yi wan wanana wa. Got wunat wandékwa pulak male wa wawutékwa. Got wandéka wa akwi musé yawutén.
- 15 “Wuné guné yakwa akwi muséké wa vékusékwutékwa. Guné wunéké yamba néma mawulé yangunéngwe wa. Guné wunat yamba kuk kwayéngunéngwe wa. Guné nyéndémba téte vétikmawulé wa yaténgunéngwa. Guné nakurakmawulé male yangunénngé wa mawulé yawutékwa. 16 Guné wunéké néma mawulé yakapuk yate wuna jémbaaké vétikmawulé yangunu, wa gunéké kalik yakawutékwa. Du gwiyaaké yate kakémuké kalik yandakwa pulak, wuné gunéké kalik yakawutékwa. Yate gunat kuk kwayékawutékwa. 17 Guné anga wangunéngwa, “Némaamba yéwaa wa kéraananén. Némaamba musé waak kéraanananén wa. Yate muséké nak yamba yapatinangwe wa.” Wunga wate yamba vékusék-ngunéngwe wa. Guné Gotna ménimba gandéndu gandéndakwa wa téngunéngwa. Guné musékapuk du dakwa pulak wa téngunéngwa. Méni kiyaan du dakwa pulak wa téngunéngwa. Laplapkapuk du dakwa pulak wa téngunéngwa. Guna mawulé séplak yandéka wa kapérandi musé ye téngunéngwa. Téte wunga téngunéngwanné yamba vékusék-ngunéngwe wa.
- 18 Wunga yangunéngwa gunat ani kundi wawutékwa. Guné ma yaae gol matu yaa yaane yé kun yakwa pulak wunga wunémba kéraangunék. Wani gol matu wan nak pulak musé wa. Wani musé kéraanguunu, wa guna mawulé yé kun mba tépékaa-kandékwa. Guné wunémba waama laplap pulak kéraanguunu, wa guné nékéti yakapuk yate yéku mawulé male vékutépékaa-kanganéngwa. Guné ménimba kutndakwa marasin pulak wunémba kéraanguunu, wa yé kun mba vékusék-ngangunéngwa. Wunga yamunaanguunu, wa guna mawulé yé kun ye yé kun mba tékandékwa. 19 Wuna du dakwaké néma mawulé yawutékwa. Yate det waarute yandarén kapérandi musé waambule yakatawutékwa, de yéku yapaté vékusék-ndarénngé. Guné wunga yawutékwanngé vékulakate ma yéku yapaté male yangunék. Yangunén kapérandi musé akwi ma yaasékangunék.
- 20 “Ani gwaaménja kundi ma véku. Guna pétémba wa kaavétewutékwa. Guné wunéké pété naapimuké wa téwutékwa. Guné yangunén kapérandi musat kuk kwayétake wuna kundi vékwe wunéké pété naapiye, “Ma yaala,” naanguunu, wa wuné

wulaae gunale yarékawutékwa. Yaréte gunale kakému kawutu wunale kakangunéngwa. ²¹ Talimba néma mayé apa yate Satanna mayé apat wa taalékérawutén. Taalékére wa bulaa wuna aapale rawutékwa, néma duna taalémба. Kapérandi yaambat kuk kwayén du dakwat wawutu de waak rakandakwa, wunale.

²² “‘Gotna Yaamambi wuna jémbaamba yaalan du dakwat wa wandékwa. Wandékwa kundiké vékusékngé mawulé yate waan taake ma kurkale vékungunék.’ Naandén wani néma du.”

Jisas wunga wandéka wa wuné Jon déku kundi viyaatakawutén, guné Laodisiamba tékwa du dakwaké.

Gotna gaayémba déku yé kavérékndakwa

4 ¹Wani kundi wandéka wuné Jon yéngan pulak kwaae véwutén Gotna gaayéna pété naapiye téndéka. Véwutéka talimba wunat wan kundi paati waandaka waakwa pulak waate wunat wandén, “Méné ani taalat ma yaalaménu wuné kukmba yaaké yakwa muséké ménat wakwasnyé-kawutékwa.” Naandén. ²Wunga wandéka Gotna Yaamambi bari wuna mawulémба wulaae randéka véwutén déku gaayémba néma duna jaambémبا du nak randéka. ³Wani jaambémبا randéka véwutén du déku saawi nyaa véte kaalékwa pulak yan. Néma yéwaa kwayéte kéraandarén yéku matu pulak déku sépé wa nyaa véte kaalékwa pulak yan. Wani matuna yé jaspa ambét konilian wa. Randékwa jaambémبا kwalawut nak wa tén. Wani kwalawutna nyaap wan baaréngu male wa. Emeral matu pulak wa nyaa véte kaalékwa pulak yan. ⁴Néma dunyansé nakurak dumi kaayék vétik vétik (24) randakwa jaambémبا ranyawe ye randaka wa wani du nyéndémba randén. Ranyawe ye rakwa néma dunyansé de waama laplap saawuwe gol matumba yandarén hat deku maakamba saapndarén. ⁵Nyéndémba rakwa néma duna taalémба wa nyét kusnyérakén. Kusnyérakndéka vékuwutén kundi bulndaka jatndu yandéka. Wani du rakwa jaambé tékwanmba téwaayé yaa taambak kaayék vétik (7) téte véréktan. Wani téwaayé yaa wan Gotna Yaamambina mayé apa taambak kaayék vétik (7) wa.

⁶Nyéndémba rakwa néma duna jaambé tékwanmba néma gu kwaawu téndéka véwutén. Wani néma gu kwaawu saawi vénidakwa glas pulak wa yan. Mawulé kulé tékwa musé vétik vétik néma du rakwa taalémба tényawe ye téndarén. Wani muséna méní késépéri wa. Deku saawi, kuk, biyasakumba waak ménimama yan. ⁷Wani mawulé kulé tékwa musé nak wan néma waaléwasa laion pulak wa. Nak kaara bulmakau pulak wa. Nak duna saawi pulak kurén wa. Nak dé néma kaandi nyétm̄ba wuré yékwaakwa pulak wa. ⁸Wani mawulé kulé tékwa musé nak nak deku yékngaa taambak kaayék nakurak (6) wa tékésén. Késépéri méní wa deku saawi, kuk, biyasakumba waak tékésén. Akwi gaan nyaa gwaaré

waatépékandakwa. Wani gwaaré yamba yaap yaréte waandakwe wa. Yate anga waandakwa:

Néman Du Got akwi muséké wa néma mayé apa yandékwa. Dé yé kun wa. Dé yé kun wa. Dé yé ku yapaté male yandékwa.

Talimba randén. Bulaa randékwa. Rapéka-kandékwa apapu apapu.

⁹Wunga waate Néman Du Got yéku jaambém̄ba rate apapu apapu rapékate apa yandékwanngé wa gwaaré waandakwa. Yate déké mawulé tawulé yate déku yé kavérékn̄dakwa. Apapu apapu wunga male yaténdakwa. ¹⁰Yandaka yanyawe ye rakwa néma dunyan de apapu apapu rapékakwa Néman Du Gotna ménimba kwaati se waandé daandakwa. Daate gol matumba yandarén hat raapiye Néman Du Got randékwanmba taakandakwa. De Got néma du rapéka-ndékwanngé vékulakate wa hat raapiye wamba taakandakwa. ¹¹Yate gwaaré anga waandakwa:

Méné Got méné nana Néman Du wa.

Méné male wa yéku yapaté yapéka-ménéngwa.

Méné akwi musé yaménén.

Ména mawulém̄ba vékulakate wa wani musé yaménénḡa bulaa akwi musé a téndékwa.

Wunga yaménénngé vékulakate nané ména mayé apaké gwaaré waate ména yé apapu apapu kavéréknangwa.

Wunga waandakwa.

Jon kétaakndarén nyéngaa véndén

5 ¹Wani néma du yéku jaambém̄ba rate déku yéku tuwa taambamba kétaakndarén nyéngaa nak kure randéka vewutén. Wani nyéngaaamba kundi wa kwaakwa kuksaku biyaasakumba waak. Talimba wani nyéngaaamba bi pulak musé taambak kaayék vétikét (7) kusnyaatakandarén. ²Wani musé vétake vewutén Gotna kundi kure gaayate néma mayé apa yakwa du nak téte némaanmba waandéka. Waate anga wandén, “Yéku yapaté yakwa du male wa wani bi pulak musé raawuteke wani nyéngaa raapikandékwa. Kandé wunga yaké ya?” Naandén.

³Wunga wandéka nyéngaa raapiye awula véké yakwa du nak nyét, képmaa, andéla yaalé képmaamba yamba te wa. ⁴Wani duké waake vekapuk yandaka wuna mawulé kapére yandéka némaanmba géraawutén. ⁵Géraawutéka néma du nak wunat wandén, “Géraaké yambak. Ma vé. Judana kémngé néma du nak wa téndékwa. Dé Devitna gwaal waaranga maandéka bakamu wa. Dé néma mayé apa wa yandékwa. Yate Satanét wa taalékérandén. Taalékére dé wani nyéngaaamba kusnyaatakandarén bi pulak musé raawuteke wani nyéngaa raapikandékwa.” Naandén.

Jon Nyansipsip véndén

⁶Wani kundi vékutake vewutén Nyansipsip nak, néma du rakwa jaambé tékwanmba téndéka. Dé mawulé kulé tékwa musé vétik

vétik, yanyawe ye rakwa néma dunyanna nyéndémba wa téndén. Dé viyaandékndaka taamale waarpén nyansipsip pulak wa téndén. Kaara taambak kaayék vétik (7) wa tén. Méni taambak kaayék vétik (7) wa tén. Wani kaara taambak kaayék vétik wani méni waak wan Gotna Yaamambina mayé apa wa. Got wandéka wani mayé apa wa akwi képmaat yéndakwa. ⁷Got yéku jaambémbe rate wani nyéngaa déku yékutuwa taambamba kure randéka wani Nyansipsip ye wa wani nyéngaa kéraandén. ⁸Kéraandéka de mawulé kulé tékwa musé vétik vétik, yanyawe ye rakwa néma dunyan waak de Nyansipsipké kwaati se waandé daandarén. Wani néma dunyan nak nak gita pulak musé kure gol matumba yandarén dis waak kutndarén. Wani dismba yaa yamungandaka yaasnyé yaalate yéku yaama yakwa musé wa vékuléke tan. Wani yaasnyé wan Gotna du dakwa dat waatakundakwa kundi pulak wa.

9-10 Wani néma dunyan, mawulé kulé tékwa musale wani Nyansipsip Jisasna yé kavérékte kulé gwaaré nak anga waandarén:

Ménat viyaandaka ména nyéki vaakundéka wa kiyaménén. Kiyaee du dakwat wa kéraaménén, de Gotna du dakwa téndarénngé. Méné késkulak nakpulak kémbe tékwa du dakwa, késkulak nakpulak kundi bulkwa du dakwa, késkulak nakpulak sépé kurén du dakwa, késkulak nakpulak képmaamba tékwa du dakwa wunga det wa kéraaménén, de Gotna du dakwa téndarénngé.

Kéraae méné waménéngé de Gotna gaamba jémbaa yakwa duna taalé kéraae téte nana Néman Du Gotna kémbe yaale déké jémbaa yate déku yé kavérékdakwa.

Kukmba de ani képmaamba tékwa du dakwaké néma du dakwa rakandakwa.

Méné wunga yatake wani nyéngaa kéraae kusnyaatakandarén bi pulak musé raawuteke wani nyéngaa raapiké wa apa yaménéngwa.

Wunga waandarén.

Jisasna yé kavérékdakwa

11 Wani kundi vékutake wa nakapuk véte vékuwtén Gotna kundi kure gaayakwa dunyan némaamba gwaaré waandaka. Wani dunyan ayélap yamba yé wa. De némaamba wa. De mawulé kulé tékwa musé, akwi néma dunyan waak de akwi néma du rakwa jaambé tékwanmba tényawé ye téndarén. ¹²Téte gwaaré némaanmba anga waandarén:

Talimba viyaandékndarén Nyansipsip dé yéku yapaté male yate wa randékwa.

Rate néma du rapéka-kandékwa.

Rate késépérí yéku musé, yéku mawulé, néma mayé apa waak Gotmba kéraakandékwa.

Yandu akwi du dakwa déku yé kavérék-*ngandakwa*.

Yate déku mayé apaké kundi wate déké mawulé tawulé
yakandakwa.

¹³ Wunga waandaka vékuwutén Got yan akwi musé gwaaré waandaka.

Nyét, képmaa, andéla yaalé képmaa, wamba tékwa musé, solwaramba
tékwa musé, de akwi gwaaré waandaka vékuwutén. Akwi taalémba
tékwa akwi musé anga waandarén:

Nana néma du Got wa néma du rakwa jaambémba randékwa.

Nané déku yé wani Nyansipsip Jisasna yé waak apapu apapu
kavérék-*nganangwa*.

Bérku néma mayé apaké kundi wate bérké mawulé tawulé yapéka-
kanangwa apapu apapu.

¹⁴ Wunga waandaka de mawulé kulé tékwa musé vétik vétik wa wan,
“Yi wan wanana wa.” Wunga wandaka Got rakwa jaambé tékwanmba
yanyawe ye rakwa néma dunyan déké kwaati se waandé daandarén.

Jisas nyéngaamba kusnyaa-takandarén bi pulak musé raawutekndén

6 ¹ Wani Nyansipsip Jisas wani nyéngaa kure téte kusnyaatakandarén
bi pulak musé nak raawutekndéka véwutén. Vétake vékuwutén
mawulé kulé tékwa musé nak kundi bulndéka. Déku kundi wan jatndu
yakwa pulak wa. Yate anga wandén, “Méné ma yaa.” Naandén. ² Wunga
wandéka véwutén waama hos nak. Wani hosmba du nak rate vésék
gwalpék kure randén. Waariyate deku maamat viyaasandandaka
kwayéndakwa hat nak déku maakamba saaptakandarén. Saaptakandaka
dé apamama yate waariyakwa du déku maamat viyaasandamuké wa
yéndén.

³ Wani Nyansipsip nyéngaamba kusnyaa-takandarén bi pulak musé nak
waak raawutekndéka vékuwutén mawulé kulé tékwa musé nak waak
anga wandéka, “Méné ma yaa.” ⁴ Wunga wandéka nak hos yaalan. Wani
hosna sépé gwaavé male. Wani hosmba ran duwat waariyandakwa néma
kulaa nak kwayéndarén. Kwayéndaka Got wani duwat wandén, “Méné
mayé apa kéraae du dakwana yéku mawulé yaavan kurkaménéngwa.
Yaménu de waaru waariyate deku duwat viyaandék-*ngandakwa*.”

Naandén.

⁵ Wani Nyansipsip nyéngaamba kusnyaatakandarén bi pulak musé
nak waak raawutekndéka vékuwutén mawulé kulé tékwa musé nak
waak wandéka, “Méné ma yaa.” Naandéka véwutén gélé male hos nak
yaandéka. Wani hosmba ran du musé kaayéte naakindakwa musé nak
déku taambamba kure randén. ⁶ Kure randéka vékuwutén mawulé kulé
tékwa musé tan nyéndémba kundi nak waak anga wandéka, “Méné
waménu kaandé yakwa sékét yaandu kakémuna yéwaat kusorékandakwa.
Kusoréndaru du dakwa néma yéwaat kakémú ayélap ayélap

kéraakandakwa. Du nakurak nyaa jémbaa ye wani jémbaana yéwaa kéraae kwayéte rais tékwa dis nakurak male kéraakandékwa. Du nakurak nyaa jémbaa ye wani jémbaana yéwaa kéraae kwayéte kakémú tékwa dis kupuk male kéraakandékwa. Oliv kulak, wain kulak waak wani muséna yéwaa baka yénga téndu. Wani yéwaa kusoréndarénngé waké yambak.” Naandén.

⁷Wani Nyansipsip nyéngamba kusnyaa-takandarén bi pulak musé nak waak raawutekndéka vékuwutén mawulé kulé tékwa musé nak waak wandéka, “Méné ma yaa.” Naandén. ⁸Naandéka véwutén taana male hos nak yaandéka. Wani hosmba ran du déku yé Kiyaan Du wa. Dé yaandéka déku kukmba nak du yaan. Déku yé wan Kiyaan Du Dakwa Tékwa Taalé wa. Got wandéka de ani képmaamba tékwa akwi du dakwa kém vétik vétik téndarén. Téndaka bérét wandén, “Nakurak kémngé béné apamama yate det ma viyaandékmbénu. Rasét waariyandakwa kulaat ma viyaambénu. Béné ma wambénu de ras néma kaandé yate ras baat yate kiyaandaru rasét baangmba tékwa kwaami tindaru kiyaakandakwa.” Bérét wunga wandén.

⁹Wani Nyansipsip nyéngamba kusnyaatakandarén bi pulak musé nak waak raawutekndéka véwutén Gorké musé kwayéndakwa jaambé arulamba kiyaan du dakwana kwaminyan tékéséndaka. Talimba wani du dakwa Gotna kundi vékute wate nak du dakwana ménimba téte Jisas Kraiské wa kundi waténdarén. Waténdaka déku maama deku kundiké kalik yate wa det viyaandékndarén. Viyaandékndaka deku kwaminyan wamba tékéséndaka wa véwutén. ¹⁰Véwutéka de wani kiyaan du dakwana kwaminyan némaanmba waate anga wandarén, “Nana Néman Du, méné akwi du dakwaké néma du wa raménéngwa. Méné yéku yapaté male wa yapékaménéngwa. Méné paapu yamba yaménéngwe wa. Képmaamba tékwa du nanat viyaandékndarén. Taale katik nyaa yéndu méné kot vékukwa néma du rate du dakwa yan muséké kundi wate nanat yandarén kapérandi musé det waambule yakataké méné?” Naandarén.

¹¹Wunga wandaka Got det nak nak waama laplap kwayéte det anga wandén, “Guné taale ayélap yaap ma yaréngunu. Wuné wuna du dakwaké ras waak wa wawutén. De waak yangunén pulak wuna jémbaamba yaale Jisaské kundi wakandakwa. Wandaru képmaamba tékwa du gunat viyaandékndarén pulak, det waak viyaandékndaru kukmba wuné gunat yandarén kapérandi musé det waambule yakatakawutékwa.” Naandén Got.

¹²Wani Nyansipsip nyéngamba kusnyaatakandarén bi pulak musé nak waak raawutekndéka nakapuk véwutén. Raawutekndéka véwutéka néma waalé génén képmaamba. Géndéka nyaa nak pulak ye wa gélé yan, gélé gaalé yan laplap pulak. Yandéka baapmu nak pulak ye lé nyéki pulak gwaavé yan. ¹³Yandéka nyétmba tékwa kun, néma wimut

kutndéka aak yakapuk yan kulé miyé sék vaakérkwa pulak, wa kun képmaamba vaakérén.¹⁴ Nyéngaa valambatndakwa pulak wa nyét waak wunga valambare yén. Yéndéka akwi némbu, akwi ailan waak téndarén taalé yaasékatake yéndarén.¹⁵ Yéndaka de képmaana néma du, maaka du, waariyakwa duna néma du, némaamba yéwaa kuretékwa du, apa tapa yakwa du, nak duna kundimba vékute wandakwa pulak jémbaa yakwa du dakwa, deku mawulémba vékulakate mawulé yandakwa jémbaa yakwa du dakwa, wani du dakwa akwi de képmaamba téen kwaawu, némbumba ran néma matumba waak, wamba wa paakundarén.¹⁶ Paakute waate anga wandarén, “Némbu, néma matu waak guné ma vaakére nanat saaptépé. Got néma du rakwa jaambémba rate nanat vémuké kalik yanangwa. Wani Nyansipsip nanat rakarka yate dé nanat vémuké kalik yanangwa.¹⁷ Bét nané yan kapérandi muséké rakarka yate nanat waambule yakatakuate yambérékwa néma nyaa wa yaan. Yénga pulak bérku ménimba téké nané? Bérku ménimba témuké nékéti yanangwa. Bét nanat vémuké kalik yanangwa.” Naandarén.

Israel du dakwa némaamba (144,000)

7 ¹ Wani musé yéndéka vewutén Gotna kundi kure gaayakwa du vétik vétik képmaana waambu vétik vétikmba téndaka. Téte képmaamba kurkwa wimut vétik kulkindaka wimut yamba kure wa. Képmaa, képmaamba tékwa gu, miyémaba waak wimut yamba kure wa. ² Talimba Got wani duwat wa wandén, “Guné apa yate képmaa, képmaamba tékwa gu waak ma yaavan kutngunék.” Wunga wandéka wa bulaa téte de wimut kulkindarén. Yandaka vewutén. Apapu apapu rapékakwa du Gotna kundi kure gaayakwa du nak waak nyaa yaalakwa taalémba yaandén. Gotna yé viyaatakaké yandékwa musé kure yaandéka vewutén.

³ Wani du yaae némaanmba waate det anga wandén, “Guné képmaa, képmaamba tékwa gu, miyé waak bari yaavan kurké yambak. Taale nana Néman Du Gotna mak déku jémbaa yakwa du dakwana saawimba viyaataka-kanangwa. Yananu kukmba wani musé ma yaavan kutngunék.” Naandén.

⁴ Wunga wandéka de Gotna mak némaamba du dakwana saawimba viyaatakandaka deku namba wa vékuwutén. Wan 144,000 wa. De Israelna akwi kém deku du dakwa ras kéraae deku saawimba wa Gotna mak viyaatakandarén. Anga viyaatakandarén:

⁵⁻⁸ Judana kém 12,000

Rubenna kém 12,000

Gatna kém 12,000

Aserna kém 12,000

Naptalina kém 12,000

Manasena kém 12,000

Simeonna kém 12,000
 Livaina kém 12,000
 Isakarna kém 12,000
 Sebulunna kém 12,000
 Josepna kém 12,000
 Benjaminna kém 12,000

Wani du dakwa akwi deku saawimba Gotna mak wa viyaatakandarén.

Némaamba du dakwa Gotna yé kavérékndarén

⁹De wunga viyaatakandaka véwutén némaamba du dakwa jaawuwe téndaka. Du wani du dakwat naakiké yapati-kandakwa. Némaamba wa téndarén. Wani du dakwa akwi képmaa, akwi kémbla waak wa yaandarén. De késpulak nakpulak sépé wa kutndarén. Yate késpulak nakpulak kundi bulndarén. Wani du dakwa néma du rakwa jaambé tékwanmba téte Got ambét wani Nyansipsipna ménimba téndarén. De sémény waama laplap saawuwe mawulak gaanga pulak musé deku taambamba kure téndarén. ¹⁰Téte némaanmba waate anga wandarén, “Yéku jaambémba rakwa du, nana Néman Du Got ambét dale tékwa du wani Nyansipsip bét Satanna taambamba nané wa kéraambérén. Kéraambéréka a Gotna yéku gaayémba rapéka-nangwa.” Naandarén.

¹¹Wunga wandaka Gotna gaayémba tékwa akwi du néma du rakwa jaambé tékwanmba tényawe ye téndarén. Wani néma dunyan némaamba, mawulé kulé tékwa musé vétik vétik, Got, wani Nyansipsip waak nyéndémba téndaka Gotna kundi kure gaayakwa dunyan tényawe ye téndarén. Téte Gotna ménimba kwaati se Gorké waandé daandarén.

¹²Daate anga wandarén, “Yi wan wanana wa. Nané nana Néman Du Gorké mawulé yate néma mawulé tawulé ma yakwak. Dé yéku mawulé male wa vékundékwa. Nané déké mawulé yate déku yé ma kavérékngwak. Dé kapmang wan nana Néman Du wa. Akwi néma duwat wa taalékérandén. Déku mayé apa wan némaan wa. Déku mayé apaké wate déku yé ma kavérék-pékakwak, apapu apapu. Yi wan wanana wa.” Wunga wandarén.

Wani du dakwaké kundi wandarén

¹³Wani du dakwa wunga wandaka néma du nak wunat anga wandén, “Wani sémény waama laplap saawan du dakwa wan kandé? De yani gaayémba daré yaak? Méné wani muséké méné vékuséku?” Naandén.

¹⁴Wunga waatakundéka dat anga wawutén, “Yamba wa. Néma du, méné kapmang wa vékusék-ménéngwa. Wunat ma wa.” Naawutéka wunat wandén, “Gotna maama det viyaandarén sapak wani du dakwa néma kaangél wa kutndarén. Kure kiyaae wani Nyansipsipna nyékimba deku laplap yakwasnyéndaka wa laplap waama yan. ¹⁵Wunga

yandarénngé de Got rakwa jaambé tékwanmba wa téndakwa. Téte gaan nyaa déku gaamba téte déku yé wa kavérékndakwa. Yandaka Got wani jaambémba rate det yékun yakandékwa, nak du det yaavan kurkapuk yamuké.¹⁶⁻¹⁷ Wani Nyansipsip Got rakwa jaambé tékwanmba téte déké yékunmba vékandékwa, du déku sipsipké séngite véréndékwa pulak. Yate det kure yéndu de képmaamba wikwa kulak kakandakwa. Kate apapu apapu yékunmba rapéka-kandakwa. Dé déké yékunmba véndu det nakapuk kaandé yakapuk yate det nakapuk kulak katik yaké dé. Dé déké yékunmba véndu nyaa deku sépém̄ba némaanmba nakapuk vékapuk yandu yaa deku sépém̄ba nakapuk katik yaanngé dé. De géraandaru Got deku méniyangu létékndu yékunmba male yarékandakwa. Nakapuk katik géraaké daré. Yékunmba male rapéka-kandakwa.” Wunat wunga wandén.

**Jisas kuk nyéngaamba kusnyaa-takandarén
bi pulak musé raawutekndén**

8 ¹ Wani Nyansipsip kuk nyéngaamba kusnyaatakandarén bi pulak musé raawutekndéka nyétmba kundi yamba bulndakwe wa. Ayélap sapak akwi yakélak male téndarén. ² Téndaka kukmba vewutén Gotna kundi kure gaayakwa dunyan taambak kaayék vétik (7) téndaka. Wani dunyan wan Gotna ménimba tépékaakwa dunyan wa. Det wa waandakwa paati taambak kaayék vétik (7) kwayé-ndarén. ³ Kwayéndaka Gotna kundi kure gaayakwa du nak waak yaae Gorké musé kwayéndakwa jaambé tékwanmba téndén. Dé gol matumba yandarén dis nak kure téndén. Kure téndéka wa yaa yamungandaka yéku yaama yakwa némaamba musé dat kwayé-ndarén. Dé wani musé Gorét waakwa du dakwana kundiale gol matumba yandarén jaambémba taakandénngé wa dat kwayéndarén. Wani musé Gotna du dakwana kundiale Gorké musé kwayéndakwa jaambémba taakandénngé, wa dat kwayéndarén. Wani jaambé Got rakwa jaambé tékwanmba wa téndén.

⁴ Wani dis kure tékwa du yéku yaama yakwa musé dismba yaa yaandéka dé yaasnyé yéku yaama yate Gorét waakwa du dakwana kundiale wa Gorké waarendén. ⁵ Yandéka wani du yéku yaama yakwa musé rakwa dis kéraae, Gorké musé kwayéndakwa jaambémba ran yaa kéraae, wani dismba taakandén. Taake yaa ani képmaat vaanjangendén. Vaanjangendéka késépéri apu jatndu yandéka némaanmba kundi bulndarén. Bulndaka nyét kusnyérak yandéka néma waalé wa génén.

Gotna kundi kure gaayakwa du vétik vétik paati waandarén

⁶ Gotna kundi kure gaayakwa dunyan taambak kaayék vétik (7) de paati taambak kaayék vétik (7) kure téte wa waaké yaténdarén.

⁷ Du nak déku paati waandén. Waandéka néma maas viyaakwa pulak, ais pulak musé wa képmaamba vaakérén. Yaa, nyéki waak wa

képmaamba vaakérén. Ani képmaa akwi miyé waak muniye tambék kupuk yandéka wani musé vaakérén. Vaakétdéka yaa képmaamba ran musé wa nak tambék yaanén. Tambék vétik baka wa yékunmba tan. Wani tambék vétik yaa yamba akwi musé yaane wa. Akwi yéku waara male akwi taalémба yaa yaandén.

⁸Du nak waak déku paati waandén. Waandéka yaa yaanngwa néma némbu pulak musé vaanjandandaka solwaramba vaakérén. Vaakétdéka wa solwaramba nak tambék nyéki pulak yan. Solwarana tambék vétik baka yékunmba tan. Wani tambék nyéki pulak yamba yandékwe wa.
⁹Solwaramba tékwa akwi musé muniye tambék kupuk randéka nak tambék wa kiyaan. Kiyaandéka tambék vétik yékunmba yatémbérén. Yamba kiyaambérékwe wa. Akwi sip taalé kupukmba yaténdaka nak taalémба sip wa kapére yan. Yandéka taalé vétikmba sip yékun yaténdarén. Kapére yamba yandakwe wa.

¹⁰Du nak waak déku paati waandén. Waandéka néma kun nak tépmangéra yaa vérékngwa pulak vérékte nyét yaasékatake vaakétdén. Kaambélé, képmaamba wika kulak waak muniye tambék kupuk yandéka wa nakurak tambékmba vaakérén. Vaakétdéka tambék vétik yékunmba tan. Wani kun wani tambék vétikmba yamba vaakétdékwe wa. ¹¹Wani kunna yé wan Nyéngi Yakwa Musé wa. Wani kun képmaamba tékwa kulak nak tambékmba vaakétdéka wani tambékmba tékwa kulak néma nyéngi wa yan. Yandéka némaamba du dakwa wani kulak kate kiyaandarén. Tambék vétikmba tékwa kulak yékunmba tan. Nyéngi yamba yandékwe wa.

¹²Du nak waak déku paati waandén. De nyaa, baapmu, akwi kun muniye tambék kupuk yandaka wani du waandéka nakurak tambék gélé yan. Yate kapére yandén. Yandéka nyaa, baapmu, akwi kun tambék vétik yékunmba tan. Kapére yamba yandékwe wa. Yandéka nyaa, baapmu, kun yamba yékunmba védakwe wa. Gaan nyaa waak, nyaa, baapmu, kun ras vékapuk yandaka wa ganngu ye tan.

¹³Yandaka véwutén kaandi nak anjoré nyétm̄ba wure yéndéka. Véte vékuwutén némaanmba waate anga wandéka, “Yéki. Sémbéraae. Képmaamba tékwa du dakwaké sémbéraa yawutékwa. Gotna kundi kure gaayakwa du kupuk deku paati yamba waandakwe wa, wayéka. Waandaru képmaamba tékwa du dakwa néma kaangél kurkandakwa.” Naandén.

Gotna kundi kure gaayakwa du nak waak paati waandén

9 ¹Gotna kundi kure gaayakwa du nak waak déku paati waandéka véwutén kun nak képmaamba kwaandéka. Talimba wani kun nyétm̄ba yaae wa képmaamba vaakétdén. Wani kun wan du nak wa. Néma ayéréng nak wa téen. Du yaasande véte andamba rakwa képmaa

véké yapati-kandakwa. Yaambu nak wani ayéréngmba daawulin. Wani yaambumba pété nak téen. Wani duwat wani pété naapindakwa ki kwayéndarén. ²Kwayéndaka wani pété naapindéka néma yaa yaante waarekwa yaasnyé pulak wani ayéréngmba yaalan. Yaale nyaa taakatépendéka nyét gélé yan. ³Yandéka némaamba jap wani yaasnyémba yaalate képmaat daawulindarén. Daawulindaka Got det wandén, “Guné du dakwat ma tinguéné. Kulaapati tikwa pulak du dakwat ma tinguéné. ⁴Yate guné waara, nyaam, miyé, miyé gaanga waak yaavan kurké yambak. Guné saawimba wuna mak kwaakapuk yakwa du dakwat male ma yaavan kutnguné. ⁵Guné baapmu taambak wani du dakwat tikangunéngwa. Yate det viyaandékngé yambak. Wani du dakwa de néma kaangél yénga kutndaru.” Naandén wani japét. Wani jap du dakwat tindaru kaangél kurkandakwa, kulaapati tindaka kaangél yakwa pulak. ⁶Wani sapak du dakwa kiyaaké yandakwa yaambuké waakte katik véké daré. Kiyaamuké néma mawulé yate de katik kiyaaké daré.

⁷Wani jap anga yandaka véwutén. De waariyaké yékwa hos pulak wa téndarén. Deku maakamba gol matumba yandarén hat pulak tékésén. Deku saawi wan duna saawi pulak wa. ⁸Deku némbé taakwana némbé sémeny yan pulak wa sémeny yan. Deku némbi laionna némbi apamama yakwa pulak wa apamama yan. ⁹Deku maatumba kapamba yandarén laplap pulak saawundarén. De wure yéndaka deku yékngaamba waakwa kaap wan waariyaké yékwa némaamba hos yéndaka waakwa pulak wa waakwa. ¹⁰Deku géni wan kulaapatina géni pulak wa. De baapmu taambak wani génit du dakwa viyaandaru wa néma kaangél kurkandakwa, kulaapati tindaka néma kaangél kutndakwa pulak. ¹¹Deku néma du wan wani ayéréng-ngé vérékwa du wa. Hibruna kundimba wani duké déku yé anga wandakwa, “Abadon.” Naandakwa. Grikna kundimba anga wandakwa, “Apolion.” Naandakwa. Nana kundimba anga wanangwa, “Akwi Musé Yaavan Kurkwa Du.” Naanangwa.

¹²Taale yaan kapérandi musé wa késén. Kapérandi musé vétik bét wayéka yaakapuk tékwa. Bét wayéka kukmba yaakambérékwa.

Du nak waak déku paati waandén

¹³Du nak waak déku paati waandéka vékuwutén, Gorké musé kwayéndakwa jaambéna waambumba kundi nak bulndéka. Wani jaambé wan gol matumba yandarén jaambé wa. Dé Got rakwa jaambé tékwamba wa téndén. Wani jaambéna waambu vétik vétikmba kundi nak bulndéka vékuwutén. ¹⁴Bulte paati waatan duwat anga wandén, “Méné ma ye waménu de Gotna du vétik vétik Yufretis waandakwa néma kaambélé tékwamba yare yéndaru. Talimba Got det wandén, de wamba yaréndarénngé.” Naandén. ¹⁵Wani du vétik vétik Got waké yandékwa nyaa, sapak, kwaaréké waak kaavéréndarén. Kaavéréndaka

wani du Gotna kundi det kwayéndéka yéndarén, ani képmaamba tékwa du dakwana nakurak kémét viyaandék-ndarénngé. Wunga yandaru ani képmaamba tékwa du dakwana kém vétik yékunmba tékandakwa. Wani kém vétikét katik viyaandékngé daré.¹⁶ Wani du vétik vétik yéndaka deku kukmba yaan hosmba ran du wan de némaamba wa. Ayélapkéri dunyan yamba yaandakwe wa. Némaamba dunyan wa yaandarén (200 milion). De naakindaka wa vékuwutén.

¹⁷Wani musé vétake véwutén hos, hosmba ran du waak anga yandaka. Du kapamba yandarén laplap maatumba saawundaka wani laplap ras gwaavé, yaa vérékngwa pulak, ras gélé, nyaa véndéka nyét gélényét tékwa pulak, ras taana, wunga yawuran. Hosna maaka wan laionna maaka pulak wa. Yaa yaante wa yaasnyale hosna kundimba yaale yén. Yaa yaanngwa taana matu waak wa deku kundimba yaale yén.¹⁸ Wani yaa, yaasnyé, matu waak yaale yéndaka wa ani képmaamba tékwa du dakwana nakurak kém kiyaasanda-ndarén. Kém vétik wa yékunmba tén. Wani kapérandi musé kupuk kém vétikna du dakwat yamba yaavan kutndékwe wa.¹⁹ Wani hosna tépngé génimba waak wa mayé apa tan. Deku géni wan kaambena maaka pulak wa téndarén. Téte du dakwat tindaka néma kaangél kure kiyaasanda-ndarén.

²⁰Kiyaakapuk wayéka tékwa du dakwa akwi wani musé vétake Gorké yamba wup yandakwe wa. Yate kapérandi muséké yamba kuk kwayéndakwe wa. Yate kutakwana yé wayéka kavéréktépéka-ndarén. Gol matu, silva matu, bras matu, baka matu, miyémaba waak yandarén papungotna yé wayéka kavérék-pékaténdarén. Papungot vékapuk yate, kundi vékukapuk yate, yamba yeyé yaayandakwe wa.²¹ Wani du dakwa wani musé kuk kwayékapuk yate ani kapérandi musé waak yapékandarén. Du dakwat ras viyaandékndarén, kus tundarén, nak du dakwale kapérandi musé yandarén, musé sél yandarén, wunga yate wa kapérandi musé yatépékandarén. Wani kapérandi muséké yamba kuk kwayéndakwe wa.

Gotna kundi kure gaayakwa du Jonét nyéngaa kwayéndéka kandén

10 ¹Wani musé yandaka véwutén apa yakwa du nak Gotna gaayémaba re gaayandéka. Dé buwi pulak laplap saawundéka kwalawut nak déku maakamba taawe tan. Déku saawi nyaa véte kaalékwa pulak wa yan. Déku maan vétik wan yaa yaanngwa kwaat pulak wa yan.²Déku taambamba makalkéri nyéngaa nak raapiye kure téndén. Kure téte déku yékutuwa maan solwaramba vaakite akituwa maan képmaamba vaakindén.³Vaakite laion waakwa pulak némaanmba waandén. Waandéka nyét apu taambak kaayék vétik (7) déku kundi kaataate jatndu yandén.⁴Yandéka jatnduna kundi nyéngaaamba viyaatakaké yawutén. Yawutéka kundi nak Gotna gaayémaba anga

wandén, “Wani jatndu bulén kundi ména mawulémba ma taaka téndu. Nyéngaamba viyaatakaké yambak.” Naandén.

⁵ Wandéka Gotna gaayém̄ba gaaye solwaramba vaakite képmaamba vaakiye téndéka vewutén du, déku yékuwu taamba Gotna gaayét kusoréndén. ⁶ Kusoréte anga wandén: “Got nyét, nyétm̄ba tékwa akwi musé waak yandén. Képmaa, képmaamba tékwa akwi musé waak yandén. Képmaamba tékwa gu, gumba tékwa akwi musé waak yandén. Apapu apapu rapékandékwa. Déku yém̄ba wawutékwa. Dé talimba wandén pulak bulaa yakandékwa. Yi wan wanana wa. ⁷ Gotna kundi kure gaayakwa du nak waak déku paati waandu wani nyaa Got talimba wandén pulak yakandékwa. Dé talimba déku yém̄ba wate déku jémbaa yakwa duwat wandén pulak yakandékwa. Yi wan wanana wa.” Naandén.

⁸ Wandéka takamba Gotna gaayém̄ba gaayan kundi wunat nakapuk wandén, “Méné ye wani nyéngaa ma kéraaménék, solwaramba vaaki képmaamba vaaki ye tékwa duna taambamba.” Naandén.

⁹ Wunga wandéka Gotna kundi kure gaayan duké ye dat wawutén, “Wunat wani makal nyéngaa ma tiyaaménék.” Naawutén. Wunga wawutéka wunat wandén, “Ma kéraae kaménu. Kaménu ména tépngém̄ba asa résék wa yakandékwa. Kasékéyakménu ména biyaamba nyéngi yakandékwa.” Naandén.

¹⁰ Wunga wandéka wani makal nyéngaa déku taambamba kéraae kawutén. Kawutéka wuna tépngém̄ba asa résék wa yan. Kasékéyak-wutéka wuna biyaamba nyéngi yan. ¹¹ Yandéka wunat wandén, “Gotna yém̄ba nakapuk kundi ma kwayéménék. Késpulak nakpulak sépé kurén du dakwa némaamba, késpulak nakpulak képmaamba tékwa du dakwa némaamba, késpulak nakpulak kundi bulkwa du dakwa némaamba, némaamba néma dusat waak Gotna yém̄ba kundi ma kwayéménu.” Naandén.

Du vétik Gotna jémbaaké kundi kwayémbérén

11 ¹ Wani kundi wandéka Got wunat musé taakasétté naakindakwa baangé nak tiyaandén. Wani baangé wan sétowe yéndakwa baangé pulak wa. Wani baangé tiyaate wunat wandén: “Méné ma ye wuna kundi bulndakwa gaa taakasére naakiye wunéké musé tiyaandakwa jaambé waak ma taakasére naakiménék. Wamba téte wuna yé kavérékngwa du dakwa waak ma naakiménék. ² Wuna kundi bulndakwa gaa maaka tambék naakiké yambak. Wani taalé dékumukét yéngi yakét. Wan nak gaayém̄ba téte wuna kundi vékukapuk yakwa du dakwana taalé wa. De némaamba (42) baapmu wani yéku gaayé Jerusalemgé néma du dakwa tékandakwa. ³ Wuné wuna jémbaaké kundi waké yakwa du vétikét mayé apa kwayé-kawutékwa. Kwayéwutu némaamba (1,260) nyaa wuna yém̄ba wuna kundi kwayékambérékwa.

Wunéké vékulakakapuk yakwa du dakwa kapérandi musé yandaru vémbéru wani kapérandi muséké bérku mawulé kapére yakandékwa. Yandu nak du dakwa bérku laplap véte bérku mawuléké vékusék-ndarénngé bét jaangwa laplap saawukambérékwa. Saawuwe wuna yémба kundi kwayékambérékwa.” Got wunat wunga wandén.

⁴ Wani du vétik bét oliv miyé pulak wa témbérékwa. Wani du vétik wan lam vétik pulak wa témbérékwa. Bét akwi képmaana Néman Du Gotna ménimba wa témbérékwa. ⁵Du ras bérét yaavan kurké yandaru bérku tépngémba yaa yaale bérku maamat akwi yaansékéyakngandékwa. Bérét yaavan kurké yakwa duwat wunga yaandu kiyaakandakwa. ⁶Bét Gotna yémба kundi wambéru Got bérét mayé apa kwayékandékwa. Kwayéndu bét déku kundi wambéru wani sapak maas katik viyaaké dé. Bét wambéru képmaamba tékwa gu nyéki pulak yakandékwa. Bét mawulé yate wambéru késpulak nakpulak kapérandi musé ani képmaamba tékwa du dakwaké yaakandékwa.

⁷Bét Gotna yémба kundi kwayésékéyakmbéru wani néma ayéréngmba kwaakwa yévémbalé yaalakandékwa. Yaale béraley waariya-kandékwa. Waariye bérét viyaandék-ngandékwa. ⁸Viyaandékndu bérku pusaa wani néma gaayéna yaambumba baka raké yakwa. Talimba wani gaayémba wa deku Néman Du Jisas takwemimba baangtakandaka wa kiyandén. Nané gwaaménja kundi wate wani gaayéna yé waanangwa, Sodom. Nak yé waanangwa, Isip.

⁹ Wani du vétik bérku pusaa nyaa kupuk tambék waak yaambumba randu késpulak nakpulak sépé kurén du dakwa, késpulak nakpulak kémbla tékwa du dakwa, késpulak nakpulak kundi bulkwa du dakwa, késpulak nakpulak képmaamba yaan du dakwa wa bérku pusaa vékandakwa. Véte wakandakwa, “Bérku pusaa rémngé yambak.” Naakandakwa. ¹⁰Wunga wate akwi kémbla tékwa du dakwa kiyaambérénngé mawulé tawulé yakandakwa. Kakému kulak kate deku du dakwat musé kwayéte mawulé tawulé yakandakwa, wani du vétik det kaangél kwayétake kiyaambérénngé.

¹¹ Nyaa kupuk tambék waak yéndéka Got wandéka yaamambi bérku mawulémba nakapuk wulaandén. Wulaandéka waarape témbérén. Témbéréka bérét vén du dakwa asa wup wa yandarén. ¹²Yandaka vékumbérén kundi nak Gotna gaayémba gaayate némaanmba waandéka. Waate anga wandén, “Ani taalat ma yaalambénu.” Naandén. Naandéka Gotna gaayét buwimba waarémbéréka wa bérku maama vendarén.

¹³ Wani sapakngakét néma waalé wa génén. Géne wani gaayéna nak tambék wa yaavan kutndén. Yandéka tambék taambak kaayék vétik vétik (9) wayéka baka téndén. Wani waalé géndéka némaanmba (7,000) du dakwa wa kiyaan. Kiyandaka de wayéka baka tan du dakwa asa wup wa yate anjorémba rakwa du Gotna yé kavérék-ndarén.

¹⁴Wani néma kapérandi musé apu vétik wa késén. Ma véku. Ayélapkéri sapak yare néma kapérandi musé nak waak yaakandékwa.

Du nak waak déku paati waandén

¹⁵Gotna kundi kure gaayakwa du nak waak déku paati waandén. Waandéka kundi ras némaanmba waate anga wandarén, “Bulaa nana Néman Du Got ani képmaamba tékwa akwi du dakwaké wa néma du randékwa. Déku nyaan Jisas Krais ani képmaamba tékwa akwi du dakwaké néma du randékwa. Dé akwi du dakwaké néma du rapéka-kandékwa apapu apapu.” Naandarén.

¹⁶⁻¹⁷Wunga wandaka wa Gotna ménimba rakwa néma dunyan randakwa jaambémaba waaraope kwaati séte Gorké waandé daandarén. Daate déku yé kavérékte wandarén,

Nana Néman Du Got, néma mayé apa wa yaménéngwa.

Akwi néma duwat taalékére wa néma mayé apa yaménéngwa.

Talimba re bulaa waak rapéka-ménéngwa.

Méné néma mayé apa yate bulaa néma du rate akwi képmaamba tékwa du dakwaké baasnyé ye yaae wa yékunmba véréménéngwa. Véréménénga nané ménéké mawulé tawulé yanangwa.

¹⁸Talimba ani képmaamba tékwa du dakwa ménat rakarka yandarén.

Bulaa det rakarka yaménéngwa sapak a yaan.

Bulaa méné néma kot vékukwa néma du rate kiyaan du dakwa yan jémbaaké kundi waménéngwa sapak a yaan.

Bulaa du dakwa yan yéku musé kaatakaménéngwa.

Ména jémbaa yate ména yém̄ba kundi kwayétan du dakwa, ména jémbaa kurén du dakwa, ména yé kavérékén néma du dakwa, ména yé kavérékén baka du dakwa, wani du dakwa yan yéku musé bulaa kaatakaménéngwa.

Bulaa méné ani képmaa yaavan kurén du dakwat yandarén kapérandi musé waambule yakata-kaménéngwa.

¹⁹De wunga wandaka Gotna gaayém̄ba kwaakwa déku kundi bulndakwa gaana pété naapin. Naapindéka vewutén yéku laku bokis wani gaamba randéka. Wani bokismba Gotna néma yéku kundi viyaatakandéka wa kwaan. Kwaandéka vétake vewutén nyét kusnyérakndéka. Vewutéka jatndu yandéka néma kundi bulndaka waalé génén. Géndéka néma maas ais pulak wa viyaan.

Jon taakwa béré néma viwu pulak musé vénédén

12 ¹Wani musé yéndéka nakapuk ve vewutén nakpulak néma musé nak nyétmba yaandéka. Wani musé anga wa: Taakwa nak yarélén. Lé nyaaplap pulak léku sépém̄ba giye yarélén. Yaléka baapmu léku maanmba atnda tan. Nyétmba tékwa kun tambavétik maanmba

kaayék vétik (12) wunga, hat pulak saaplén léku maakamba. ²Lé nyaan rate nyaan kéraaké vékundakwa kaangél vékulén. Wani kaangél wan kapérandi kaangél wa. Vékute némaanmba waate nyaan kéraaké yalén.

³Yaléka nak musé waak nyétmba yaan. Wani musé anga wa: Néma viwu pulak musé nak randén. Wani viwu gwaavémban wa. Déku maaka taambak kaayék vétik (7) wunga yaale téndarén. Néma du saapkwa hat taambak kaayék vétik (7) déku maakamba nak nak kwaakéséndarén. Déku kaara tambavétik (10). ⁴Kun tambék kupuk nyétmba téndaka wani viwu nakurak tambékm̄ba tan kun déku génit yaakusangendén képmaat. Yaakusangendéka nyétmba tékwa kun tambék vétik baka yé kunmba té. Wani viwu yaae nyaan kéraaké yakwa taakwana ménimba téndén. Wani taakwa nyaan kéraalu wani nyaan kamuké wa téndén. ⁵Téndéka taakwa nyaan kéraalén. Kukmba wani nyaan néma du rate néma mayé apa yate ani képmaamba tékwa akwi du dakwaké vérékandékwa. Wani taakwa nyaan kéraaléka Got wani nyaanét bari kure waaréndén, randékwa taalat. ⁶Kure waaréndéka lé wani taakwa du yarékapuk taalat yaange yélén. Wani taalé Got yé kunmba yaré lénngé yandén taalé wa. Wani taalém̄ba némaam̄ba (1,260) nyaarélu lat kakému kwayé-kandakwa.

⁷Wani taakwa yaange yéléka Gotna gaayémba waariyandarén. Gotna kundi kure gaayakwa du Maikel, dale yatékwa dunyansé ras dale sékét, wa wani néma viwu pulak musé déku kundi kuretékwa du waak, wan dele wa waariyandarén. ⁸Waariye Maikel déku dunyansale apamama ye wa det taalékérandarén. Taalékérandaka wani viwu pulak musé déku du waak Gotna gaayémba raké yapatindarén. ⁹Yandaka Maikel wani néma viwu pulak musé déku dunyansale det képmaat vaanjangendén. Wani viwu pulak musé wan talimba yaran kapérandi kaambe wa. Dé akwi kutakwana néma du wa. Dé wan akwi képmaamba tékwa du dakwat paapu yakwa du, Satan wa.

¹⁰Maikel wunga yandéka vékuwutén Gotna gaayémba kundi nak némaanmba waandéka. Waate wandén, “Got apa tapa yandéka déku mayé apa wa Satanna mayé apat taalékéran. Talimba Satan Gotna ménimba téte Jisasna jémbaamba yaalan du dakwat gaan nyaaré waarpékandén. Nakapuk det katik waarruké dé. Bulaa Got néma mayé apa ye yaae déku du dakwat wa kéraandén, Satanna taambamba. Nana Néman Du Got yaae akwi du dakwaké néma du wa randékwa. Déku nyaan Jisas Krais bulaa apa yate akwi du dakwaké néma du wa randékwa.

¹¹“Wani Nyansipsip, Jisas, kiyaandéka déku nyéki wa vaakwan. Vaakundéka Jisas déku jémbaamba yaalan du dakwa wa kéraandén. Kéraae det apa kwayéndéka deku mayé apa Satanna mayé apat wa taalékéran. De kiyaamuké wup yakapuk yate Jisas Kraiské wa kundi kwayéndarén. Wunga yandaka deku mayé apa Satanna mayé apat wa

taalékéran. ¹² Taalékéranngé vékulakate guné Gotna gaayémba tékwa du dakwa ma mawulé tawulé yangunék. Nané képmaamba tékwa du dakwa, képmaamba tékwa gumba tékwa musé waak gunéké sémbéraa yanangwa. Satan rakarka ye gunéké wa daawulindén. Anga wa vékusékndékwa. Dé ayélapkéri sapak male wa yatékandékwa. Wunga vékusékte néma rakarka wa yandékwa.” Naandén wani kundi.

¹³ Wani néma viwu pulak musé képmaat vaanjangendaka képmaamba yaténdékwannngé vékusékte wa nyaan kéraan taakwat wulkutndén.

¹⁴ Wulkutndéka Got wani taakwat néma kaandina yékngaa vétik kwayéndén. Kwayéndéka lé wani néma viwu pulak musé yaasékatake wure ye du yarékapuk taalémба saambaklén. Talimba wani taaléké Got wa wandén, wani taakwa wamba yarélu de lat kakému kwayémuké. Kaa vétik tambék waak wamba yékunmba yarékalékwa.

¹⁵ Wani taakwa wamba yaréléka wani viwu pulak musé déku taakmba kulak male gwiyaandén. Wani kulak néma waréngu pulak waare ye wani taakwat wulkure yéndén. Wani waréngu lé kure yéndu akwi lambiyaklénngé wa viwu mawulé yandén. ¹⁶ Yandéka képmaa wa wani taakwat yékun yan. Ye képmaa kepuwandéka viwu gwiyaan kulak wani kwaawumba daawuliwuran. ¹⁷ Daawulindéka wani néma viwu pulak musé wani taakwat rakarka yate léku gwaal waaraanga maandéka bakamuale waariyaké mawulé yandén. Wani gwaal waaraanga maandéka bakamu wan Gotna kundi yékunmba vékute Jisasna jémbaaké kundi kwayékwa du dakwa wa. Dele waariyaké mawulé ye wa yéndén wani viwu. ¹⁸ Ye solwarana aarkémbla téndén.

Yévémbalé pulak musé vétik yaalambérén

13 ¹ Yatake véwutén yévémbalé pulak musé nak solwaramba yaalandéka. Déku kaara tambavétik (10) yaalan. Déku kaaramba néma dunyan saapkwa hat tambavétik (10) wa kwaan. Déku maaka taambak kaayék vétik (7) wa. Déku maakamba viyaatakandarén yé ras wa téksén. Wani yé viyaatkate Gorké kapérandi kundi wate dat wasélékndarén. ² Véwutén yévémbalé wan lepat pulak wa. Déku maan wan beana maan pulak wa. Déku tépngé wan laionna tépngé pulak wa. Wani yévémbalat, dé néma viwu pulak musé Satan déku mayé apa kwayéndén. Kwayéte dat wandén, “Méné wuna mayé apa kéraae képmaamba tékwa du dakwaké néma du rakaménéngwa.” Naandén. Wunga wandéka dé apa yate deké néma du randén.

³ Wani yévémbaléna maaka nak viyaandékdaka kiyaee wa téndén. Téndéka wani maakamba tan waasé rékaa yandéka maaka nakapuk yékun yan. Yandéka de képmaamba tékwa akwi du dakwa wani yévémbalat vétake vat naae déku kukmba yéndarén. ⁴ Wani néma viwu pulak musé yévémbalat déku mayé apa kwayéndéka du dakwa

viwuna yé kavérékndarén. Yate yévémbaléna yé waak kavérékndarén. Kavérékte wandarén, "Ani yévémbalé wan néma du wa. Déku mayé apa wan némaan wa. Du dale waariyate dat viyaaké yapati-kandakwa." Naandarén.

⁵ Got wani yévémbalat waarukapuk yandéka wa dé mayé apa kéraae akwi muséké néma du randén. Némaamba (42) baapmu wa néma du randén. Rate Gorké kapérandi kundi wate dat wasélékndén. ⁶ Yate Gotna yé, Gotna gaayé, Gotna gaayémba tékwa du dakwaké waak kapérandi kundi wandén. ⁷ Got watépékapuk yandéka wani yévémbalé Gotna du dakwale waariyandéka déku mayé apa deku mayé apat taalékerandén. Got watépékapuk yandéka dé mayé apa yate akwi kém, akwi képmaa, akwi késkulak nakpulak kundi bulkwa du dakwa, akwi késkulak nakpulak sépé kurén du dakwa, deku néma du wa randén. ⁸ Képmaamba tékwa némaamba du dakwa déku yé kavérék-ngandakwa. Talimba Got akwi musé yakapuk ye nyéngaamba nak déku du dakwana yé viyaatakandén. Wani nyéngaa wan viyaandék-ndarén Nyansipsipna nyéngaa wa. Wani nyéngaamba deku yé viyaatakandén du dakwa apapu apapu yé kunmba rapéka-kandakwa. Wani nyéngaamba deku yé viyaatakakapuk yandén du dakwa akwi wani yévémbaléna yé kavérék-ngandakwa.

⁹ Guné Gotna kundi vékuké mawulé yakwa du dakwa, waan taake ani kundi ma kurkale vékungunék. ¹⁰ De kalapusmba kwaandarénngé Got du dakwa rasét wandén. Wani du dakwat maama kure yéndaru kalapusmba kwaakandakwa. Du ras nak duwat waariyandakwa kulaat viyaandékndaré nak du waariyandakwa kulaat det viyaandék-ngandakwa.

Guné Gotna du dakwa wani kundi vékute wup yaké yambak. Yate guna mawulémba apa yate Gotna kundi ma yé kunmba vékupékangunék. Gotna jémbaa yaasékaké yambak.

¹¹ Yévémbalé nak waak képmaamba waarape yaalandéka véwutén. Nyansipsipna maakamba tékwa kaara pulak, kaara vétik wa tan. Dé néma viwu bulkwa pulak wa kundi bulndén. ¹² Taale yaan yévémbalé kukmba yaan yévémbalat mayé apa kwayétake wandéka wa dé taale yaan yévémbaléna ménimba téte déké jémbaa yandén. Yate képmaamba tékwa du dakwat wandéka taale yaan yévémbaléna yé kavérékndarén. Talimba maaka nak viyaandaka kiyaee téndéka wa wani maakamba tan waasé rékkaa yandéka wa maaka nakpuk yé kun yan yévémbaléna yé wa kavérékndarén.

¹³ Kukmba yaan yévémbalé késkulak nakpulak kulé apanjémba yandén. Nak yandén apanjémba anga wa. Dé akwi du dakwana ménimba téte wandéka yaa Gotna gaayé yaasékatake képmaat gaayandén. ¹⁴ Kukmba yaan yévémbalé dé taale yaan yévémbalémba mayé apa kéraae kulé

apanjémба yate képmaamba tékwa du dakwat paapu yandén. Yate det anga wandén, "Maayéra ma taangunu. Wani yévémbalé talimba waariyandakwa kulaat viyaandaka kiyaae wa kulé téndékwa. Wani yévémbalé pulak maayéra taae déku yé ma kavérék-ngunék." Naandén. Wunga wandéka wa taandarén.¹⁵ Taandaka Got watépékapuk yandéka dé kukmba yaan yévémbalé wani maayérampa yaavéndén. Yaavéndéka wani maayérampa yaamambi wulaae téndéka wa kundi bulndén. Bulte wandén, "Wuna yé kavérékngapuk yakwa du dakwat ma viyaandékngunék." Naandén.

¹⁶ Wunga watake wandén, "Wuna mak nak ma viyaatakangunék, akwi du dakwana yékutuwa taambamba. Taambamba viyaataka-kapuk ye deku saawimba ma viyaatakangunék. Néma du dakwa, baka du dakwa, baalé yéwandumu dakwa, musékapuk du dakwa, nak duna kundimba vékute wandakwa pulak jémbaa yakwa du dakwa, deku mawulémba vékulakate mawulé yandakwa jémbaa yakwa du dakwa, akwi du dakwat wuna mak wunga ma viyaatakangunék.¹⁷ Viyaatakangunu du dakwa wuna mak kure tékapuk yandaran, wa de nak du dakwamba musé katik kéraaké daré. Wuna mak kure tékapuk yaké yakwa akwi du dakwa musé kwayéte nak du dakwamba yéwaa katik kéraaké daré." Naandén wani maayéra. Wunga wandéka wunga déku mak viyaatakandarén. Viyaataka-ndarén mak ras wani yévémbaléna yé wa. Viyaatakandarén mak ras wani yévémbaléna namba wa.

¹⁸ Guné nyaangét vékupukaa du dakwa, ma vékulaka. Guné kurkale vékulake wani yévémbaléna nambaké vékusék-ngangunéngwa. Wani namba wan képmaamba tékwa duna namba wa. Wani namba wan 666 wa.

Némaamba (144,000) du dakwa kulé gwaaré waandarén

14 ¹ Nakapuk ve vewutén wani Nyansipsip Jerusalemba tékwa némbumba téndéka. Wani némbuna yé Saion wa. Wani Nyansipsip téndéka du dakwa némaamba (144,000) dale téndarén. Talimba wani du dakwana saawimba wani Nyansipsipna aapa Got déku kapmang wa wani Nyansipsipna yé déku yé waak viyaatakandén.² Wani du dakwa téndaka vékututén néma gu wulkwa pulak kaap nak Gotna gaayémbla waandéka. Wani kaap jatndu yate waakwa pulak wa waandén. Wani kaap gita viyaandaka waakwa pulak wa waandén.³ Wani kaap wan wani du dakwa waakwa kundi wa. De Got rakwa jaambé tékwanmba téte kulé gwaaré waandarén. De mawulé kulé tékwa musé vétik vétik, wamba rakwa néma dunyan waak, deku ménimba téte wa kulé gwaaré waandarén. Nak du dakwa wani gwaaréké katik vékusékngé daré. Wani du dakwa dekét deku kapmang wa wani gwaaré wa vékusékndarén. Talimba Got ani képmaamba wani du dakwat wa kéraandén. Kéraandéka

wa deku kapmang wani gwaaré waandarén. ⁴Deku mawulé wan yéku mawulé male wa. De kapérandi musé yamba yandakwe wa. Wani du de dakwale kapérandi musé yamba yandakwe wa. De Gorké male vékulakate yé kunmba male téndarén. De wani Nyansipsip mawulé yandékwa taalat yéndéka wa de déku kukmba yéndakwa. Got wani du dakwat wa kéraandén képmaamba. Kéraandéka de taale déku kémба téte wani Nyansipsipna kémба téndarén. Nak du dakwa kukmba déku kémба téndarén. ⁵Wani du dakwa kapérandi musé yamba yandakwe wa. Yate papukundi yamba wandakwe wa.

Gotna kundi kure gaayakwa du kupuk kundi kwayéndarén

⁶Nakapuk ve véwutén Gotna kundi kure gaayakwa du nak anjoré nyétmba wure yéndéka. Dé Gotna yéku kundi apapu apapu rapékaké yakwa kundi kwayémuké wa yéndén. Késpulak napulak képmaamba tékwa du dakwa, késpulak napulak kémبا tékwa du dakwa, késpulak napulak kundi bulkwa du dakwa, késpulak napulak sépé kurén du dakwa, ani képmaamba tékwa akwi du dakwat wamuké wa yéndén. ⁷Yéte némaanmba waate wandén, “Got néma kot vékukwa néma du rate akwi du dakwana jémbaaké waké yandékwa sapak a yaan. Guné déké wup yate déku yé ma kavérékngunék. Got nyét, képmaa, képmaamba tékwa akwi gu yandénngé vékulakate déku yé ma kavérékngunék.” Naandén.

⁸Dé wunga wandéka Gotna kundi kure gaayakwa du nak waak taale yaan duna kukmba yaandén. Yaae anga wandén, “Néma gaayé Babilon wa kapére yan. Wani gaayémba tékwa du dakwa nak du dakwale kapérandi musé yandaka akwi képmaamba tékwa du dakwa vétake wa de waak wani kapérandi musé yandarén. Yandaka Got néma rakarka yandén, Babilonmba tékwa du dakwat.” Naandén.

⁹⁻¹⁰Dé wunga wandéka Gotna kundi kure gaayakwa du nak waak bérku kukmba yaandén. Yaate némaanmba waate anga wandén, “Yévémbaléna yé kavérékngwa du dakwa, yévémbalé pulak taandarén maayérana yé kavérékngwa du dakwa waak, bérku yé kavérékte yévémbaléna mak saawimba, yékutuwa taambamba kéraan du dakwa, wani du dakwat Got néma rakarka yandékwa. Yate yandarén kapérandi musé waambule yakata-kandékwa det. De Gotna du wani Nyansipsip waak deku ménimba téndaru Got yandarén kapérandi musé waambule yakata-kandékwa. Deké katik sémbérraa yaké dé. Got wandu wa yaamba, yaa yaanngwa matumba waak yaanngandakwa. Yaante néma kaangél kurkandakwa. ¹¹Wani yaa yaanpéka-kandékwa. Yaandu néma kaangél kuttépékaa-kandakwa. Wani yévémbalé ambét yévémbalé pulak taandarén maayérana yé kavérékén du dakwa, bérku yé kavérékte yévémbaléna mak deku sépém̄ba kéraan du dakwa waak wa apapu apapu kaangél kurkandakwa. Gaan nyaa yaap katik yaréké daré.” Naandén.

¹² Guné Gotna du dakwa, wani kundi vékute wup yaké yambak. Yate guna mawulémba ma apa yate Gotna kundi yékunmba ma vékuté-pékaangunék. Yate Jisasna jémbaa ma kuttépékaa-ngunék. Déku jémbaa yaasékaké yambak.

¹³ Gotna gaayémba kundi nak gaayandéka vékuwutéka anga wandén, “Anga ma viyaatakaménék. Néman Du Jisasale nakurakmawulé yate bulaa tékwa du dakwa kukmba téké yakwa du dakwa waak kiyandaru Got det yé kun yandu wa yékunmba male tékandakwa.” Naandéka Gotna Yaamambi wa wan, “Yi wan wanana wa. Ani képmaamba némaamba kapérandi musé deké wa yaan. De kiyaae Gotna gaayémba rate apapu apapu yaap yarépéka-kandakwa. Wani kapérandi musé deké nakapuk katik yaaké dé. De képmaamba téte yéku musé male wa yandarén. Got yandarén yéku muséké vékulakate deké yékunmba véréndu wa Gotna gaayémba rate yékunmba male yarékandakwa.” Naandén.

Képmaamba kakémú kéraandakwa sapak

¹⁴ Nakapuk ve véwutén waama buwi nak kwaandéka. Wani buwimba wa du pulak randén. Déku maakamba gol matumba yandarén hat wa kwaaran. Déku taambamba némbi kurkwa kulaa kutndén. ¹⁵ Kutndéka Gotna kundi kure gaayakwa du nak waak Gotna kundi bulndakwa gaamba yaalandén. Yaalate buwimba rakwa duwat némaanmba waate anga wandén, “Képmaamba tékwa akwi wit sék aak yan wa. Bulaa an aak ye tékwa wit sék kéraanangwa sapak a. Ma ye ména kulaat wit sék taakuménu.” Naandén. ¹⁶ Wunga wandéka buwimba ran du déku kulaa kure képmaat gaaye nané Juda du wit sék taakuunangwa pulak aak ye tékésén wit sék taakundén.

¹⁷ Yandéka Gotna kundi kure gaayakwa du nak waak Gotna kundi bulndakwa gaamba yaalandén. Dé waak némbi kurkwa kulaa nak kutndén. ¹⁸ Kutndéka Gotna kundi kure gaayakwa du nak waak Gorké musé kwayéndakwa jaambé yaasékatake yaandén. Wani du wamba tékwa yaaké néma du wa randékwa. Wani du yaae némbi kurkwa kulaa kure tan duwat némaanmba waandén. Waate anga wandén, “Képmaamba tékwa wain sék bulaa wa aak yan. Ména kulaa ma kure ye wani wain sék sékuménék.” Naandén.

¹⁹ Wunga wandéka wani du déku kulaa kure képmaat gaaye aak yan wain sék sékundén. Sékwe néma aké pulak matumba wani wain sék kéraasandandén. Wunga pulak matumba nané Juda maanét vakimbésnangwa, wain kulak kéraaké. Wani wain sék wan Gotna maama pulak wa. Got déku maamat néma rakarka yate det viyaakandékwa. Wain sék vakimbéskwa du pulak yate déku maamat yaavan kurkandékwa. ²⁰ Wain sék vakimbésndékwa taalé wa néma gaayé tékwanale kaapamba wa téndékwa. Got wamba vakimbésndéka wa nyéki yaalan. Yaale

apakmba yéndén (300 kilomita pulak). Ye waare képmaamba tékwa duna maaka kawulépké yandén.

Gotna kundi kure gaayakwa dunyansé kapérandi musé kure téndarén

15

¹Wunga yandéka véwutén Gotna kundi kure gaayakwa dunyan taambak kaayék vétik (7) du dakwat yaavan kurké yandakwa kapérandi musé nak nak kure téndaka. De Gotna gaayémaba téte kapérandi musé kure téndaka véte deké bérute vékulaka vékulaka naawutén. Got rakarka yate wandu wani kapérandi musé yaakandékwa. Wani kapérandi musé késndu Got kapérandi musé ras waak yaandénngé katik waké dé. Nakapuk rakarka katik yaké dé.

²Nakapuk ve véwutén néma gu kwaawu pulak musé nak téndéka. Wani musé wan yaa, glasale taakandarén musé pulak wa. Wani yévémbalé, yévémbalé pulak taandarén maayérat waak bérku jémbaamba wulaakapuk ye bérét kuk kwayén du dakwa wani néma gu kwaawuna aarkémaba téndaka véwutén. Wani du dakwa yévémbalé, yévémbaléna yé, yévémbaléna namba, yévémbalé pulak taandarén maayérana yé waak yamba kavérékndakwe wa. Yandaka Got det gita kwayéndéka kure téndaka véwutén. ³Wani du dakwa gita kure téte Gotna jémbaa yakwa du Moses ambét wani Nyansipsipna gwaaré anga waandarén,

Néman Du Got, néma mayé apa wa yaménéngwa.

Yate akwi néma duwat wa taalékéraménén.

Yaménéngwa akwi jémbaa yékun yandéka nané véte bérute vékulaka vékulaka naanangwa.

Méné akwi képmaamba tékwa du dakwaké néma du rate yéku yapaté male wa yaménéngwa.

Yate papukundi wakapuk yate yéku kundi waménéngwa. Yi, wan wanana wa.

⁴Nana Néman Du, méné kapmang wa yéku musé male yapékaré-ménéngwa.

Akwi du dakwa ménéké yékunmba vékulakate ména yé kavérék-ngandakwa.

Méné yandarén kapérandi musé det waambule yakataménéngwa.

Yate yandarén yéku musé det kaataménéngwa.

Ména yapaté wan yéku yapaté wa.

Ména yéku yapaté véte akwi képmaamba tékwa akwi du dakwa yaae ména yé kavérék-ngandakwa.

Wunga waandarén.

⁵Wani gwaaré vékutake nakapuk ve véwutén Gotna gaayémaba tékwa déku kundi bulndakwa gaana pété naapiye téndéka. Vétake yaasole véwutén Got rakwa yéku taangét gaa. ⁶Véwutéka wani Gotna kundi kure gaayakwa du taambak kaayék vétik (7) du dakwat yaavan kurké

yandakwa musé kure te Gotna kundi bulndakwa gaa yaasékatake kaapat yaalandarén. Yéku waama laplap saawuwe gol matu pulak yan taana baangwi maatumba giye yaale wa yaalakérandarén. ⁷Yaalandaka mawulé kulé tékwa musé nak gol matumba yandarén dis taambak kaayék vétik (7) det kwayéndén. Apapu apapu rapékakwa du Got rakarka yakwa musé wani dismba rakésén. ⁸Gotna mayé apa wan némaan wa. Déku mayé apa déku yéku yapaté waak yaasnyé waarrékwa pulak wa déku gaamba sékéréke tén. Akwi du dakwa wani gaat katik wulaaké daré. Gotna kundi kure gaayakwa dunyan taambak kaayék vétik (7) kure téndakwa kapérandi musé kenguriksanda-sékéyakndaru wa du dakwa wani gaat wulaakandakwa.

**Got rakarka yandékwa musé rakwa dis taambak
kaayék vétik (7) kengurik-sangendarén**

16 ¹Gotna kundi bulndakwa gaamba kundi nak yaalandéka vékuutén. Dé Gotna kundi kure gaayakwa dunyan taambak kaayék vétikét (7) némaanmba waate anga wandén, “Guné ma ye dismba tékwa Got rakarka yandékwa wani musé képmaat guriksanda-ngunék.” Naandén.

²Wunga wandéka du nak ye déku dismba tan musé képmaat guriksandandén. Guriksanda-ndéka némaamba du dakwat néma kapérandi waasé yan. De yévémbaléna mak deku sépémba viyaatakandarén du dakwa, de yévémbalé pulak taandarén maayérana yé kavérékngwa du dakwa, det wa néma kapérandi waasé yan.

³Yandéka du nak waak ye déku dismba tan musé solwaramba guriksandandén. Guriksanda-ndéka solwara kiyaan duna nyéki pulak yan. Yandéka solwaramba tan akwi musé kiyaatondarén.

⁴Yandaka du nak waak ye déku dismba tan musé kaambélé, képmaamba tékésén vaakulakmba waak guriksandandén. Guriksandandéka wani kulak akwi nyéki pulak yan. ⁵Yandéka vékuutén kulakngé séngite vérékwa Gotna kundi kure gaayakwa du anga wandéka, “Talimba re bulaa waak yaréménéngwa. Méné Got, méné yéku du wa. Yéku yapaté male wa yaménénéngwa. Méné yandarén kapérandi musé det yakata-ménénéngwan wan yé kun wa. ⁶Talimba wani du ména yémaba kundi kwayékwa du dakwa, ména nak du dakwat waak viyaandék-ndarén. Viyaandaka deku nyéki wa vaakwan. Bulaa ména du dakwat viyaandékén duwat wa nyéki kwayéménéngwa, de kandarénngé. Yandarén kapérandi musé waambule yakatake kapérandi musé kwayéménéngwa. Wan yé kun wa.” Naandén.

⁷Wandéka vékuutén kundi nak Gorké musé kwayéndakwa jaambémba yaale waate anga wandéka, “Yi wan wanana wa. Néman Du Got, ména mayé apa wan némaan wa. Akwi néma duwat wa

taalékéraménén. Papukundi yamba waménéngwe wa. Yéku kundi wa waménéngwa. Méné yéku yapaté male wa yaménéngwa. Yandarén kapérandi musé wa waambule yakataménén. Wan yékun wa.” Naandén.

⁸Wunga wandéka du nak waak ye déku dismba tan musé nyaatakumba kengurikndén. Gurikndéka nyaa apa ye véte yaa yaanngwa pulak yaante du dakwana sépémba vénjékundén. ⁹Vénjékundéka deku sépémba néma kaangél kutndarén. Yate kapérandi kundi bulte kenakndarén Gorét. Got wani kapérandi muséké apa ye néma du randéka wa dat kenakndarén. Yate yandarén kapérandi musé yaasékakapuk yate Gotna yé yamba kavérékndakwe wa.

¹⁰⁻¹¹Yandaka du nak waak déku dismba tan musé wani yévémbalé tékwa taalémaba kenguriksandandén. Gurikndéka yévémbaléna du dakwana taalémaba gaan yan. Yandéka wani du dakwa néma kaangél kutndarén. Yate néma waasé yandéka vékute kapérandi kundi wate kenakndarén Gorét. Yate yandarén kapérandi musé yamba yaasékandakwe wa.

¹²Yandaka du nak waak ye déku dismba tan musé Yufretis waandakwa néma kaambélémba kengurik-sandandén. Kengurik-ndéka wani gu akwi kélékén. Kélékndéka néma yaambu nak wa ran. Nyaa yaalakwanmba rakwa néma du wani yaambumba yaakandakwa. ¹³Nakapuk ve vewutén maak pulak kutakwa kupuk yaalandaka. Néma viwu pulak muséna taak, yévémbaléna taak, papukundi wakwa duna taakmba waak yaalandaka wa vewutén. ¹⁴Wani kutakwasé wan Satanna kém wa. De talimba vékapuk yandarén nak pulak kulé apanjémba wa yandakwa. De ani képmaamba tékwa akwi néma duké yéndakwa. Wani néma du nakurak taalat yaae jaawuwe waariyandarénngé wa kutakwa deké yéndakwa. Néman Du Got wandén nyaa waariyandarénngé wa kutakwasé wani néma duséké yéndakwa.

¹⁵Guné wuna du dakwa, ani kundi kurkale ma vékungunék. Nana Néman Du wa wakwa, “Gunéké yaakawutékwa. Yaawutu guné sélndu yaaké yakwa sapakngé vékusékngapuk yangunéngwa pulak, wa guné wuné yaaké yakwa sapakngé katik vékusékngé guné. Wunéké yé kunmba vékulakate wunéké kaavérékwa du dakwa wuné véte mawulé tawulé yénga yandaru. Wunéké vékulakakapuk yate baka yundé kwaakwa du dakwa wuné véte nékéti yakandakwa. Guné nékéti yakapuk yamuké, guné wunéké yé kunmba vékulakate wunéké ma kaavéréngunék.” Naandékwa nanat.

¹⁶Wani kutakwa kupuk ani képmaamba tékwa néma dusé waandaka yaae jaawundarén, nakurak taalémaba. Wani taaléké Hibruna kundimba anga wandakwa, Armagedon.

¹⁷Gotna kundi kure gaayakwa du nak waak ye wimut taakumba déku dismba tan musé kengurikndén. Gurikndéka Got rakwa taalé déku kundi

bulndakwa gaamba kundi nak némaanmba waan. Waate anga wandén, "Yaak. Wani musé wa késén." Naandén.

¹⁸ Wunga wandéka nyét apapu kusnyérakte jatndu yandén. Yandéka némaamba kundi bulndaka néma baan waalé génén. Wani génngwa waalé wan némaan wa. Talimba wunga pulak waalé nak képmaamba yamba gendékwe wa. ¹⁹ Yandéka akwi képmaamba tékéskwa gaayé kapére yawuran. Wani néma gaayé Babilon tambék kupukmba pukaandén. Talimba Got Babilonmba tékwa du dakwa kapérandi musé yandaka védén wa. Wani sapak deké vékulakate det néma rakarka yandén. Yate yandarén akwi kapérandi musé det waambule yakatandén. Deké yamba sémbéraa yandékwe wa. ²⁰ Yandéka solwaramba tékwa ailan akwi némbu waak wa késéwuran. ²¹ Yandéka néma maas ais matu sék pulak wa viyaan. Nakurak nakurak maas sékna vaak némaamba wa, néma bek raisnan pulak. Wani maas sék nyétmba gaaye du dakwana maakatakumba vaakérén. Vaakétté det yaavan kutndén. Yaavan kutndéka képmaamba tékwa du dakwa Gorét kenakndarén.

De yaambumba yatékwa taakwat yaavan kurkandakwa

17 ¹Dis taambak kaayék vétik (7) kure tékwa wani du nak wunéké yaae wunat anga wandén, "Méné ma yaa. Windarén néma gaayé nak késépéri kaambélé yékwaakwanmba ménat wakwasnyé-kawutékwa. Wani néma gaayé wan yaambumba yatékwa taakwa pulak wa. Got lé yan némaamba kapérandi musé lat waambule yakataké yandékwanngé ménat wakwasnyé-kawutékwa. ²Ani képmaana néma du wani yaambumba yatékwa taakwale kapérandi musé wa yandarén. Wani taakwa yaléka de ani képmaamba tékwa du dakwa yalén pulak kapérandi musé yate sépélak aapélak téndarén, waangété kulak kakwa du pulak." Naandén.

³ Wunga wandéka Gotna Yaamambi wuna mawulémaba wulaae randéka wani kundi wan du wunat du yarékapuk taalat kure yéndén. Kure yéndéka vewutén taakwa nak gwaavé yévémbalémaba raléka. Wani yévémbaléna sépémbla némaamba yé wa kwaakésén. Wani yé wan Gorét wasélékndakwa yé wa. Wani yévémbaléna maaka taambak kaayék vétik (7) wa. Déku kaara tambavétik (10) wa. ⁴Wani taakwa gwaavé laplap saawulén. Késpulak napulak gol matumba yandarén musé, némaamba yéwaat kéraandarén musé ras waak léku sépémbla yakusolén. Némaamba yéku gaavi waak waarélén. Léku taambamba gol matumba yandarén kasnya krtlén. Wani taakwa yalén akwi kapérandi musé wa wani kasnyamba vékuléke tan.

⁵ Talimba léku saawimba gwaaménja kundi ras anga viyatakanadarén: "Néma gaayé Babilon. Yaambumba yatékwa taakwana aasa wa. Ani képmaamba tékwa akwi kapérandi muséna aasa wa."

⁶ Wani taakwa waangété yaléka vewutén. Talimba Gotna du dakwa, Jisasna jémbaa kutte déku yémba kundi kwayétan du dakwat

waak wani taakwa wa det viyaandékén. Viyaandéke deku nyéki ke wa waangété yalén. Yaléka vétake vatvat naate vékulaka vékulaka naawutén. ⁷Yawutéka wunale tan Gotna kundi kure gaayakwa du wunat wandén, “Kamuké méné vékulaka vékulaka nau? Wuné wani taakwaké paakundarén kundi wakawutékwa. Ralékwa késépéri maaka némaamba kaara tékwa yévémbaléché waak paakundarén kundi wakawutékwa. ⁸Véménén yévémbalé talimba wa téndén. Bulaa yamba te wa. Kukmba Got wandu téndén wani néma ayéréng yaasékatake yaale lambiyaksékéyak-*ngandékwa*. Talimba Got ani képmaa yakapuk rate dale rapékaké yakwa du dakwana yé wa viyaatakandén nyéngaa nakmba. Wani nyéngaamba yé viyaatakakapuk yandén du dakwa yévémbalat véte vatvat naate déku yé kavérék-*ngandakwa*. Wani yévémbalé te kiyaae kukmba yaalaké yandékwangé vékusékte wani yévémbalat véte vatvat naate déku yé kavérék-*ngandakwa*.

⁹“Nyaangét vékupukaakwa du wani muséké kurkale vékusék-*ngandakwa*. Wani maaka taambak kaayék vétik (7) wan némbu taambak kaayék vétik (7) wa. Wani taakwa wani némbumba wa ralékwa. ¹⁰Wani maaka waak wan néma du taambak kaayék vétik (7) wa. Wani néma du taambak (5) wa kiyaan. Nak bulaa a téndékwa. Nak wayéka yamba néma du ye wa. Kukmba yaae ayélap sapak male rakandékwa. ¹¹Wani yévémbalé talimba yaténdén. Bulaa yamba yate wa. Dé waak néma du wa. Dé néma du taambak kaayék vétik (7) pulak wa. Got wandu lambiyak-*ngandékwa*.

¹²“Wani véménén kaara tambavétik (10) wan néma du tambavétik (10) wa. De néma du wayéka amba te wa. De wani yévémbaléna mayé apa kéraae dale ayélap sapak male néma du tékandakwa. ¹³Wani néma du nakurak mawulé male yakandakwa. Yate deku mayé apa yévémbalat kwayéndaru deké néma du rakandékwa. ¹⁴De wani Nyansipsipale waariyandaru wani Nyansipsip apa yandu déku néma mayé apa wa deku mayé apat taalékéra-kandékwa. Dé ani képmaamba tékwa akwi du dakwa akwi néma duké waak néma du rate det taalékéra-kandékwa. Déku du dakwa, déku jémbaamba yaalandarénnge wandén du dakwa, déku jémbaa kuttépékaakwa du dakwa waak de dale téte waariye apa yandaru deku mayé apa wa wani néma duna mayé apat taalékéra-kandékwa.” Naandén.

¹⁵Wunga watake wunat wandén, “Wani néma gaayé késépéri kaambélé yékwaakwanmba téndéka wa véménén. Wani néma gaayé wan yaambumba yatékwaa taakwa pulak wa. Wani kaambélé wan késpulak nakpulak sépé kurén du dakwa, akwi kémba tékwa du dakwa, késpulak nakpulak képmaamba tékwa du dakwa, késpulak nakpulak kundi bulkwa du dakwa waak, wunga pulak wa. ¹⁶Véménén kaara tambavétik wani yévémbalale wani taakwana maama yatékandakwa.

Yatéte lat yaavan kutte léku laplap akwi laarikandakwa. Yate léku sépé ras ke lé yaamba akwi tunjékukandakwa.¹⁷ Wunga yate wa Got talimba wandén pulak yakandakwa. Got wa wandén de nakurakmawulé yate deku mayé apa yévémbalat kwayéké yandakwanngé. Got du dakwa yan kapérandi musé waambule yamatandénngé de deku mayé apa yévémbalat kwayékandakwa.¹⁸ Wani véménén taakwa wan néma gaayé wa. Wan ani képmaana akwi néma duna néma gaayé wa.” Naandén.

Néma gaayé Babilon wa kapére yan

18 ¹Nakapuk ve véwutén Gotna kundi kure gaayakwa du nak waak Gotna gaayé yaasékatake gaayandéka. Wani duna mayé apa némaan yandéka wa nyaa véte kaalékwa pulak kaaléndén. Dé gaayandéka yaa vérékte kaalékwa pulak wa képmaamba kaalan. ²Dé gaaye némaanmba waate anga wandén:

Néma gaayé Babilon wa kapére yan. Yé kunmba yamba téndékwe wa. Bulaa wani gaayé wan Satanna du, akwi kutakwa waak wan de tékwa gaayé wa.

Bulaa wani gaayémba de yaakétnanén kwaami kakwa api, kapérandi api, wunga wa yaténdakwa.

³ Akwi képmaamba tékwa du dakwa, Babilonmba tékwa du dakwa, nak du dakwale kapérandi musé yandaka vétake de waak wani kapérandi musé yandarén.

Ani képmaamba tékwa néma du de waak wani kapérandi musé yandaka vétake de waak wani kapérandi musé yandarén.

Babilonmba tékwa du dakwa kapérandi musé yate némaamba musé kéraaké mawulé yandaka det musé kwayékwa du némaamba yéwaa wa kéraandarén.

De akwi wunga yandaka wa bulaa Babilon wan kapérandi taalé wa téndékwa.

⁴ Dé wunga wandéka vékuwutén kundi nak waak Gotna gaayémba gaayate anga wandéka:

Wuna du dakwa guné, de wani gaayémba téte kapérandi musé yakwa du dakwa pulak yaké yambak.

Guné de yakwa pulak kapérandi musé yangunan, guné waak néma kaangél kurkanganéngwa.

Guné kapérandi musé yakapuk yamuké ma wani gaayé yaasékatake kaapat yaalangunu.

⁵ Wani gaayémba tékwa du dakwa némaamba kapérandi musé wa yandarén. Yandarén kapérandi musé néma némbu pulak wa tékwa. Got yandarén kapérandi muséké katik yékéyaak yaké dé.

⁶ Méné Got, wani gaayémba tékwa du dakwa nak du dakwat yandarén pulak det ma yakataménu.

Yakatate kapérandi musé ras waak det ma waambule yakataménék.
Wani gaayém̄ba tékwa du dakwa nak du dakwat yaavan wa
kutndarén.

Bulaa méné wani gaayém̄ba tékwa du dakwat ma yaavan kutménék.
Ma yaavan kutmén̄u kapérandi musé ras waak deké yénga yaandu.

⁷ Wani gaayém̄ba tékwa du dakwa wan de wani yaambumba yatékw̄a
taakwa pulak wa.

Wani taakwa wa wan, “Wuné néma taakwa téte apa yate deké wa
vétewutékw̄a. Wuné du kiyaan kwawitakwa yamba yé wa. Wuné
mawulé tawulé yapéka-kawutékw̄a. Wuné katik géraaké wuté.”
Wunga wate léku yé kavéréklén. Kavérékte mawulé yalékw̄a akwi
kapérandi musé yalén.

Méné Got, wunga yalénngé vékulakate yalén kapérandi musé ma
waambule yakatamén̄u.

Lé néma kaangél kutte némaamba géraalénngé, yalén kapérandi
musé waambule némaamba ma yakataménék.

⁸ Nana Néman Du Gotna mayé apa wan némaan wa. Dé wani
gaayém̄ba tékwa du dakwa yan kapérandi musé waambule det
yakataké yandékw̄anngé wa wandén.

Késpulak napulak kapérandi musé némaamba deké nakurak
nyaamba male wa yaakandékw̄a.

Wani gaayém̄ba tékwa némaamba du dakwa baat yate
kiyaakandakwa. Yandaru néma kaandé yandu némaamba ras
waak kiyaakandakwa.

Yandaru wa némaamba géraakandakwa. Géraandaru yaa wani
gaayém̄ba yaane yaansékéyak-ngandékw̄a.

Naandén.

⁹ Wani gaayém̄ba tékwa du dakwa nak du dakwale kapérandi musé
yandarén pulak, wa kapérandi mawulé vékukwa néma dunyansé de waak
wani kapérandi musé yandarén. Wani néma dunyansé de vékandakwa
wani gaayé yaa yaante yaasnyé waáréndu. ¹⁰ Véte wani gaayéké sémbéraa
yate géraakandakwa. Géraate wani gaayém̄ba tékwa du dakwa kurkwa
néma kaangélké wup yakandakwa. Yate apakmba tékandakwa. Téte
wakandakwa, “Sémbéraae. Sémbéraae. Kapérandi musé wa yaan néma
gaayé Babilonmba. Got wandéka wani gaayé wa bari kapére yan.” Wunga
wakandakwa.

¹¹ Ani képmaamba téte musé kwayéte yéwaa kéraakwa dunyan wani
gaayéké vékulakate géraakandakwa. Deku musé kéraaké yakwa du
dakwa yarékapuk yandaru wani musé kwayéké yakwa dunyanna mawulé
kapére yandu géraakandakwa. ¹²⁻¹³ Talimba wani gaayém̄ba tékwa du
dakwa wa ani musé demba kéraandarén: gol matu, silva matu, nak
pulak yéku matu, némaamba yéwaat kéraandakwa gaavi, waama laplap,

késpulak nakpulak gwaavé laplap, nak pulak yéku laplap, késpulak nakpulak yéku yaama yakwa miyé, elefanna némbimba yandarén yéku musé, miyém̄ba taandaka némaamba yéwaat kéraandarén musé, brasmba yandarén musé, ainmba yandarén musé, yéku laku matumba yandarén musé, késpulak nakpulak kakém̄uale taakandaru kakém̄u résék yaké yakwa musé, késpulak nakpulak yéku yaama yakwa gu, wain kulak, oliv kulak, yéku plaua, wit sék, bulmakau, sipsip, hos, hos témbérkwa karis, nak duna kundimba vékute wandakwa pulak jémbaa yakwa du dakwa deku sépé deku kwaminyan waak, wunga de wani gaayé Babilonmba tékwa du dakwa demba wa kéraandarén.

¹⁴Musé kwayéte yéwaa kéraakwa du wani du dakwat anga wakandakwa, “Kéraaké mawulé yangunéngwa akwi musé bulaa kapére yawuran wa. Guna akwi yéwaa, yakusongunéngwa akwi musé, guna akwi musé bulaa wa kapére yawuran. Guné waambule yaae wani musé nakapuk katik kéraaké guné.” Naakandakwa. ¹⁵Wani musé kwayéte némaamba yéwaa talimba kéraan dunyan wani gaayém̄ba tékwa du dakwa néma kaangél kutndaru véte wup yakandakwa. Yate apakmba téte némaamba géraate némaanmba waate anga wakandakwa: ¹⁶⁻¹⁷“Sémbéraae. Kapérandi musé wa yaan wani néma gaayém̄ba. Wani gaayém̄ba tékwa du dakwa yéku laplap, késpulak nakpulak gwaavé laplap waak wunga yakusondarén. Deku sépém̄ba gol matu, nak pulak yéku matu, némaamba yéwaat kéraandarén gaavit waak wa yakusondarén. Wani musé akwi bari wa lambiyakén.” Wunga wakandakwa.

Sipna néma du, sipmba rate nak gaayét yékwa du dakwa, sipmba jémbaa yakwa du, sipmba musé taakate yéwaa kéraakwa du, wani du dakwa akwi apakmba tékandakwa. ¹⁸Téte wani gaayé yaa yaante yaasnyé waáréndu véte némaanmba waate wakandakwa, “Wani gaayé Babilon wan néma gaayé wa. Akwi néma gaayét wa taalékérandén.” ¹⁹Wunga wate wani gaayém̄ba tékwa du dakwaké sémbéraae yate baawu kéraae deku maakamba taakakandakwa. Yate némaamba géraate némaanmba waakandakwa. Waate anga wakandakwa, “Sémbéraae. Kapérandi musé wa yaan wani néma gaayéké. Talimba sipna néma du deku musé sipmba kure yaate wani gaayém̄ba tékwa du dakwat wani musé kwayéte néma yéwaa kéraandarén. Wani gaayé wa bari kapére yan.” Wunga wakandakwa.

²⁰Guné Gotna gaayém̄ba tékwa du dakwa, wani gaayé a kapére yatékwangé véte mawulé tawulé ma yangunék. Guné Gotna du dakwa, Jisasna kundi kwayétan du dakwa, Gotna yém̄ba kundi kwayétan du dakwa waak, mawulé tawulé ma yangunék. Wani gaayém̄ba tékwa du dakwa talimba gunat yaavan kutndaka bulaa Got de yan kapérandi musé det wa waambule yakanandékwa. Yakatandékwangé vékulakate mawulé tawulé ma yangunék.

²¹ Nakapuk ve véwutén néma mayé apa yate Gotna kundi kure gaayakwa du nak néma matu kéraandéka. Wani matu wan wit sék séndakwa néma matu pulak wa. Wani matu kéraae solwaramba vaanjandandén. Vaanjandate wandén, “Wani matu vaanjanda-wutékwa pulak wunga wa wani néma gaayé Babilon kéraae némaanmba vaanjanda-kandakwa. Vaanjanda-ndaru wani gaayé nakapuk katik véké daré.

²² Gita viyaakwa du deku gita wani gaayém̄ba nakapuk katik viyaaké daré. Wani gaayém̄ba du dakwa gwaaré nakapuk katik waaké daré. Wani gaayém̄ba du deku paati nakapuk katik waaké daré. Wani gaayém̄ba matu, miyém̄ba waak yéku musé yaké vékusékngwa du wani jémbaa nakapuk katik yaké daré. Wani gaayém̄ba taakwa wit sék nakapuk katik séké daré.

²³ Wani gaayém̄ba lam nakapuk katik vérékngé dé. Wani gaayém̄ba du de taakwa katik kéraaké daré. Taakwa du katik kumbiké daré. Bulndarén kundi nakapuk katik vékuké daré. Talimba wani gaayém̄ba du ras musé kwayéte yéwaa kéraae ani képmaana néma du randarén. Talimba wani gaayém̄ba kus tukwa du rate paapu yandarén akwi du dakwat. Yandaka akwi képmaamba tékwa du dakwa kapérandi musé yandarén.

²⁴ “Talimba wani gaayém̄ba de Gotna yémba kundi kwayétan du, déku kundi yékunmba vékukwa du dakwat waak viyaandékndarén. Viyaandékndaka nak gaayém̄ba tékwa du dakwa vénđaka de waak Gotna du dakwat viyaandék-ndarén. Viyaandék-ndaka Got de yan kapérandi musé det waambule yakatandékwa.” Wani du wunat wunga wandén.

Babilon kapére yandéka mawulé yandarén

19 ¹ Wani du wunga wandéka vékuwutén Gotna gaayém̄ba tékwa asapéri du dakwa némaanmba waandaka. Waate anga wandarén, “Nané Gotna yé ma kavérékngwak. Nana Néman Du Got nanat yékun yate Satanna taambamba wa kéraandén. Dé néma du wa rapékandékwa. Déku mayé apa némaan wa. Akwi néma duna mayé apat wa taalékérandén.

² Déku kundi wan yéku kundi wa. Papukundi yamba yé wa. Yéku yapaté male wa yandékwa. Nané déku yé ma kavérékngwak. Wani néma gaayé wan némaamba kapérandi musé yate yaambumba yatékwa taakwa pulak wa. Wani gaayém̄ba tékwa du dakwa nak du dakwale kapérandi musé yandaka asapéri du dakwa ras waak, wa wani kapérandi musé yandarén. Wani gaayém̄ba tékwa du dakwa Gotna jémbaa yakwa du dakwat viyaandékndarén. Yandaka Got yandarén kapérandi muséké kundi watake wani gaayém̄ba tékwa du dakwa yan kapérandi musé det wa waambule yakatandén. Yate wa wani gaayé yaavan kutndén.” Naandarén.

³ Watake nakapuk waate anga wandarén, “Nané Gotna yé ma kavérékngwak. Néma gaayém̄ba yaa yaante apapu apapu yaasnyé

waarékandékwa.” Naandén. ⁴Wunga wandaka de Gorale tékwa néma du, mawulé kulé tékwa musé vétik waak kwaati séte yéku jaambémba rakwa du Gorké waandé daandarén. Daate anga wandarén, “Yi wan wanana wa. Nané Gotna yé ma kavérékngwak.” Naandarén.

⁵Wunga wandaka Got rakwa jaambémba kundi nak wa waate anga wandén, “Guné Gotna jémbaa yakwa du dakwa, nana Néman Du Gotna yé ma kavérékngunék. Guné déku jémbaamba yaalan néma du dakwa, baka du dakwa waak, déku jémbaa yakwa akwi du dakwa, nana Néman Du Gotna yé ma kavérékngunék.” Naandén.

Nyansipsip taakwa kéraandu néma paat yakandakwa

⁶Wani kundi wandaka vékuwutén némaamba du dakwa jaawuwe téte bulndakwa pulak kundi bulndaka. Deku kundi néma gu wutte néma kaap waakwa pulak wa waan. Deku kundi jatndu yate waakwa pulak wa waandén. Wani kundi waate anga wandarén, “Nana Néman Du Gotna mayé apa némaan wa. Akwi néma duna mayé apat wa taalékéran. Dé képmaamba tékwa akwi du dakwaké wa néma du randékwa. Nané Gotna yé ma kavérékngwak. ⁷Wani Nyansipsip taakwa kéraaké yandékwa sapak wa yaan. Wani taakwa yéku laplap, yakusondakwa yéku musé waak wa yakusolén. Nané ma yéku mawulé vékute mawulé tawulé yate Gotna yé kavérékngwak. ⁸Got lat yéku waama laplap kwayéndéka wa yakusolén.” Naandarén. Got kwayén yéku waama laplap wan Gotna du dakwa yan yéku musé wa.

⁹Gotna kundi kure gaayakwa du wunat anga wandén, “Ani kundi anga ma viyaatakaménék: Got némaamba du dakwat wa wandén, de wani Nyansipsip taakwa kéraaké yandékwa sapak yaae kakému kandarénngé. Wani du dakwa mawulé tawulé yénga yandaru.” Naatake wunat nakapuk anga wandén, “Wani kundi wan papukundi yamba yé wa. Wan yéku kundi wa. Wan Gotna kundi wa.” Naandén.

¹⁰Wunga wandéka déku maanale kwaati séwutén, déké waandé daamuké. Yawutéka wunat wandén, “Yamba wa. Wunga yaké yambak. Wuné Gotna jémbaa yakwa du a. Wuné sékét ménale Jisasna jémbaa kutte déké kundi kwayékwa du dakwale wunga Gotna jémbaa wa yanangwa. Wunéké kwaati se waandé daaké yambak. Gorké ma kwaati séte waandé daaménék. Yate déku yé ma kavérékménu.” Naandén. Anga wa vékuséknangwa. Gotna Yaamambi Gotna du dakwana mawulémba wulaae randéka wa de Gotna yémaba kundi kwayéte Jisaské kundi kwayéndakwa.

Jon waama hosmba rakwa du véndén

¹¹Nakapuk ve véwutén Gotna gaayéna pété naapindéka waama hos nak téndéka. Hosmba rakwa duna yé wan Wandékwa Pulak Yakwa Du wa.

Nak yé wan Paapu Yakapuk Yéku Yapaté Yakwa Du wa. Dé kot vékukwa néma du rate paapu yakapuk yate yéku kundi male wandékwa. Déku maamale waariyate yéku yapaté yandékwa.¹² Déku méni yaa pulak vérékén. Néma du saapkwa hat késépéri déku maakamba saapndén. Déku sépémba kundi nak viyaatakandaka kwaan. Wani kundi wan déku yé wa. Nak du wani yéké yamba vékusékndakwe wa. Déku kapmang wa vékusékndékwa.

¹³ Talimba saawundén sémény laplap nyékimba taawundaka laplap nyékimama yan. Déku nak yé anga waandarén, “Gotna Kundi.” ¹⁴ Gotna gaayémaba téte waariyakwa dunyanna sépémba yéku waama laplap saawutake deku waama hosmba rate déku kukmba yéndarén. ¹⁵ Déku tépngémaba némbi kurkwa kulaa nak wa kwaan. Wani kulaat wa ani képmaamba tékwa du dakwat viyaakandékwa. Viyaae apamama yate deké néma du rakandékwa. Akwi néma duwat taalékéran du Got apamama yate déku maamat wa néma rakarka yandékwa. Yandékwannngé vékusékte dé ani képmaamba téte kapérandi musé yan du dakwat yaavan kurkandékwa. Wain kulak yaalandénngé wain sék vakimbésnangwa pulak, wa Gotna maamat wunga yaavan kurkandékwa. ¹⁶ Déku laplapmba déku maanmba waak yé viyaatakandaka kwaan. Wani yé anga wa: Akwi Kingna King. Akwi Néman Duna Néman Du.

¹⁷ Nakapuk ve véwutén Gotna kundi kure gaayakwa du nak nyaamba téndéka. Téte nyétmba wure yeýé yaayakwa apit némaanmba waate anga wandén, “Ma yaae nakurakmba jaawungunék, Got kwayéké yakwa néma paat kamuké. ¹⁸ Néma duna sém, waariyakwa duna néma duna sém, apamama yakwa duna sém, hosna kwaami, hosmba rakwa duna sém, wunga ma kangunék. Akwi du dakwana sém ma kangunék. Néma du dakwa, baka du dakwa, nak duna kundimba vékute wandakwa pulak jémbaa yakwa du dakwa, deku mawulémba vékulakate mawulé yandakwa jémbaa yakwa du dakwa, wan wunga deku sém ma kangunu.” Naandén.

¹⁹ Naandéka véwutén wani yévémbalé, ani képmaana néma du, waariyakwa dunyan waak yaae jaawundaka. De hosmba rakwa néma duwale waariyate, déku waariyakwa dunyansale waak waariyaké mawulé yandarén. ²⁰ De waariyate hosmba rakwa néma du déku waariyakwa dunyansale apamama yate det taalékére wani yévémbalé ambét papukundi wakwa duwat wa kulkindarén. Talimba wani du yévémbaléna ménimba téte kulé apanjémaba yate du dakwat paapu yandén. Yévémbaléna mak sépémba kwaakwa du dakwa, yévémbalé pulak taandarén maayérana yé kavérékngwa du dakwa, wan wani du dakwat wa paapu yandén. Hosmba rakwa néma du déku waariyakwa dunyansale wani yévémbalé ambét papukundi wakwa du wayéka kulé rambéréka kure ye bét yaa yaanngwa néma gu kwaawumba vaanjanda-

ndarén. Wani néma gu kwaawumba yaa yaanngwa matu waak wamba yaantékésékwa. ²¹Vaanjandatake hosmba rakwa néma du déku tépngémba yaale tékwa kulaat bérku dunyansat viyaandéka kiyaasanda-ndarén. Kiyaasanda-ndaka akwi api yaae wani duna sém kandaka deku biyaa yaatawuran.

Satan némaamba (1,000) kwaaré wa kalapus pulakmba kwaandén

20 ¹Wani musé yéndéka véwutén Gotna kundi kure gaayakwa du nak Gotna gaayé yaasékatake gaayandéka. Déku taambamba néma ayéréngét daawulindakwa yaambumba tén péténa ki kutndén. Néma sen waak déku nak taambamba kutndén. ²Wani du gaaye néma viwu pulak musat kulkindén. Wani musé wan talimba ran kaambe, déku yé Satan wa. Satan wan akwi kutakwana néma du wa. Gotna kundi kure gaayakwa du wani viwu pulak musat kulkiye senét gindén, dé némaamba (1,000) kwaaré ayéréngmba kwaandénngé. ³Giye dé néma ayéréngmba vaanjandatake anjorémba tékwa pété kurkale tépétkandén, Satan du dakwat nakapuk paapu yakapuk yandénngé. Taale némaamba (1,000) kwaaré wani ayéréngmba kwaakandékwa. Kwaandu kukmba naapitakandu Satan yaale ayélapkéri sapakngé male wa du dakwat nakapuk paapu yatékandékwa.

⁴Nakapuk ve véwutén néma du rakwa jaambé ras téndaka kot vékukwa néma du ras wamba rakéséndaka. Talimba Got det wa wandén, de wunga randarénngé. De néma du rate du dakwa yan kapérandi muséké kundi wakandakwa. Talimba kiyan du dakwana kwaminyan véwutén. Talimba wani du dakwa Jisasna jémbaa kutte déké kundi wate Gotna kundi waak kwayéndarén. Kwayéndaka Gotna maama deku kwaalé sékundaka wa kiyaandarén. Wani du dakwa wani yévémbaléna yé yamba kavéréndakwe wa. Yévémbalé pulak taandarén maayérana yé waak yamba kavéréndakwe wa. Deku saawi deku taambamba wani yévémbaléna mak yamba viyaatakandakwe wa. Wani du dakwa nakapuk taamale waarape Jisas Kraisale néma du dakwa rate nak du dakwaké némaamba (1,000) kwaaré wa randarén.

⁵Taale wani du dakwa wa taamale waarapén. Nak kiyaan du dakwa wani sapak yamba taamale waarapndakwe wa. Némaamba (1,000) kwaaré yéndu nak kiyaan du dakwa taamale waarpkandakwa. ⁶Taale taamale waarpké yakwa du dakwa mawulé tawulé yéngá yandaru. Wani du dakwa wan yéku yapaté yakwa du dakwa wa. Gorale apapu apapu yé kunmba rapéka-kandakwa. Katik lambiyakngé daré. Talimba nak du dakwat yé kun yamuké Gotna gaamba jémbaa yakwa dunyan Gorké jémbaa yandarén. Bulaa wani du dakwa Gotna gaamba jémbaa yakwa dunyanna taalé kéraae Got déku nyaan Jisas Kraiské waak jémbaa yakandakwa. Yate dekét Gotna yé kavérék-ngandakwa. Yate Jisas

Kraisale néma du dakwa rate némaamba (1,000) kwaaré nak du dakwaké vérékandakwa.

Got Satan vaanjanda-ndéka néma kaangél kutndén

7-8 Wani kwaaré yéndu pété naapindu Satan wani ayéréng yaasékatake yaalakandékwa, akwi képmaamba tékwa akwi du dakwat paapu yamuké. Yaale paapu yandu Gok ambét Magokna képmaamba tékwa du dakwa déku kundi vékute wandén pulak yakandakwa. Yate waariyaké yate nakurakmba jaawukandakwa. Némaamba dunyansé wa jaawukandakwa. Jaawundaru du det naakiké yapati-kandakwa. 9 Wani dunyansé waariyaké yate akwi képmaat yeeyé yaayate Gotna du dakwa tékwa gaayét ye Got néma mawulé yandékwa gaayét waak ye yanyawe ye tékandakwa. Téndaru yaa Gotna gaayémaba gaaye wani dunyansat yaanwurékandékwa. 10 Yaandu Satan talimba det paapu yandénné wa Got Satanét yaa yaanngwa néma gu kwaawumba vaanjanda-kandékwa. Yaa yaanngwa késépéri matu waak wani néma gu kwaawumba randakwa. Talimba wani yévémbalé ambét papukundi wan duwat waak wani néma gu kwaawumba vaanjanda-ndarén. Bét Satanale wani néma gu kwaawumba kwaate gaan nyaa néma kaangél kurkandakwa. Wani kaangél apapu apapu kurkandakwa.

Néma kot yandén

11 Nakapuk ve vewutén néma duna néma waama jaambé nak téndéka néma du nak wamba randéka. Randéka vewutéka nyét képmaa yaange ye késmbérén. Wani musé du dakwa nakapuk katik véké daré. 12 Nyét képmaa késndéka vewutén, talimba kiyaan néma du dakwa, baka du dakwa waak ye Gotna ménimba saakiye téndaka. Gotna kundi kure gaayakwa du nyéngaa nak raapindarén. Wani nyéngaamba Gorale rapékaké yakwa du dakwana yé wa kwaakésékw. Nyéngaa ras waak raapindarén. Wani nyéngaamba talimba kiyaan du dakwa ani képmaamba téte yandarén akwi muséké viyaatakandarén wa. Got wani nyéngaamba véte kot vékukwa néma du rate kapérandi musé yan du dakwat yandarén kapérandi musé waambule yakatandén.

13 Nakapuk ve vewutén solwaramba kiyaee kwaakwa du dakwa, gaambana taalémaba tékwa du dakwa, kiyaee ye néma kaangél kutndakwa taalémaba tékwa du dakwa, de wani du dakwa akwi déké yaandaka. De yaae déku ménimba saakiye téndaka Got kot dé vékukwa néma du rate ani képmaamba téte yandarén musé det waambule kaatandén.

14-15 Yatake du dakwa kiyaandakwa yapaté gaambana taalé waak kéraae yaa yaanngwa néma gu kwaawumba vaanjandandén. Dale rapékaké yakwa du dakwa deku yé kwaakwa nyéngaamba Got wa

véndén. Du dakwana yé wani nyéngaamba kwaakapuk yandéka, Got wani du dakwa kéraae de yaa yaanngwa néma gu kwaawumba vaanjandandén. Yaa yaanngwa néma gu kwaawumba daawuliye wa waambule nakapuk kiyaakandakwa.

Kulé nyét, kulé képmaa

21 ¹Nakapuk ve véwutén kulé nyét, kulé képmaa téndéka. Taale tan nyét képmaa akwi wa yén. Solwara waak yamba te wa. ²Yandéka Gotna kulé gaayé kulé Jerusalem véwutén. Got wandéka wani gaayé nyét yaasékatake gaayandén. Gaayandéka véwutén. Wani gaayé yé kunmba téén, taakwa nak du kumbiké yate, yéku musé yakusowe yé kunmba télékwa pulak wa.

³Got rakwa jaambémba néma kundi nak anga waandéka vékuutén, "Ma véku. Bulaa Got du dakwale yaréndékwa. Dele yarépékandu déku du dakwa wa tépékaa-kandakwa. Got déku kapmang wa dele apapu apapu yarépéka-kandékwa. Yi wan wanana wa. ⁴Dé dele yaréte deku méniyangu létékngandékwa. Yandu de nakapuk katik kiyaaké daré. Nakapuk katik géraaké daré. Deku mawulé nakapuk katik kapére yaké dé. Kaangél nakapuk katik kurké daré. Talimba tan musé akwi wa késén." Wunat wunga wandén.

⁵Néma duna jaambémba rakwa du Got anga wandén, "Ma véku. Wuné wawutéka wa talimba tan akwi musé késndén. Bulaa kulé musé male wa yawutékwa." Naatake wunat nakapuk wandén, "Ani kundi wan papukundi yamba yé wa. Yéku kundi wa. Yi wan wanana wa. Ani kundi ma viyaatakaménék." Naandén.

⁶Wunga watake wunat nakapuk anga wandén, "Wuné akwi musé yatakawutéka wa téndakwa. Wawutéka talimba tan musé wa késén. Taale yaréwutén. Sésékuk sékéyak yaaké yakwa sapak yarékawutékwa. Kulakngé kiyaakwa du dakwat kulak kwayéndakwa pulak, kulémawulé kéraaké mawulé yakwa du dakwat wuné kulémawulé kwayékawutékwa. De wunémba baka kéraakandakwa. Wani musé yéwaa katik tiyaaké daré. De kulémawulé kéraae apapu apapu yé kunmba tépékaa-kandakwa. ⁷Kapérandi yaambat kuk kwayén du dakwa wani yéku mawulé kéraakandakwa. Kéraandaru wuné deku néma du rawutu wa de wuna nyambalésé tékandakwa. ⁸Kapérandi yaambumba yékwá du dakwa wani yéku mawulé katik kéraaké daré. Wuna jémbaa kutmuké wup yakwa du dakwa, wuna kundit kuk kwayén du dakwa, kapérandi musé yatépékakwa du dakwa, du dakwat viyaandékngwa du dakwa, nak du dakwale kapérandi musé yakwa du dakwa, kus paavé kéraakwa du dakwa, papungotna yé kavérékngwa du dakwa, papukundi wakwa akwi du dakwa, de wani du dakwa yaa yaanngwa néma gu kwaawumba daawulikandakwa. Némaamba yaa yaanngwa matu waak wani néma

gu kwaawumba wa randakwa. Wani néma gu kwaawumba daawuliké yakwa du dakwa nakapuk kiyaakandakwa.” Got wunat wunga wandén.

Jon kulé gaayé Jerusalem véndén

⁹Talimba Gotna kundi kure gaayakwa du taambak kaayék vétik (7) du dakwat yaavan kurkwa kapérandi musé vékulékén dis kure téndaka véwutén. Bulaa wani du nak wunat yaae anga wandén, “Méné ma yaa. Ménat wani Nyansipsip kéraaké yakwa taakwa wakwasnyé-kawutékwa.” Naandén.

¹⁰Wunga wandéka Gotna Yaamambi wunat apa yandéka wunat anjorémba tén némbat nak kure yéndén. Ye Gotna gaayé Jerusalem wakwasnyéndén wunat. Got wandéka wa wani gaayé nyét yaasékatake gaayandén. Gaayandéka wa véwutén. ¹¹Gotna mayé apa wani gaayém̄ba yandéka wani gaayé nyaa véte kaalékwa pulak ye tén. Némaamba yéwaat kéraandakwa jaspa waandakwa matu pulak wa téndén. Glas pulak wa yé kunmba téndén. ¹²Wani gaayém̄ba gindarén aatmu némaan wa anjorémba tén. Wani aatmumba pétē tambavétik maanmba kaayék vétik (12) wa téndarén. Téndaka Gotna kundi kure gaayakwa dunyansé de nak nak wani pétale tékéséndarén. Israelna kém tambavétik maanmba kaayék vétik (12) wa, deku yé nak nak akwi pétém̄ba wa tékésékwa. ¹³Wani aatmu déku aarké vétik wa. Akwi aatmuna aarkém̄ba pétē kupuk wa tén, nyaa yaalakwa sakumba kupuk, angasoré sakumba kupuk, nyaa daawulikwa sakumba kupuk, angasanda sakumba kupuk, pétē wunga wa tén. ¹⁴Talimba wani aatmu apa ye yé kunmba téndénngé wa néma matu tambavétik maanmba kaayék vétik (12) taakandarén. Wani matumba Nyansipsipna dunyansé tambavétik maanmba kaayék vétikna (12) yé wa tékésékwa.

¹⁵Wunale téte bultan du musé taakasétté naakindakwa baangé nak kure téndén. Wani baangé wan gol matumba yandarén baangé wa. Wani baangat wani gaayé, pétē, aatmu waak taakasére naakiké wa yandén. ¹⁶Naakiye véndén. Wani gaayéna tépiyaa déku sémény waak wan nakurak wungat male wa. Tépiyaa wan 12,000 stadia (2,200 kilomita pulak) wa. Sémény waak 12,000 stadia wa. ¹⁷Wani gaayéna aatmu waak wani Gotna kundi kure gaayakwa du taakasére naakindén. Naakiye véndén wani aatmu sémény wa waarendéka (144 hap-mita pulak). Naakindékwa baangé wan képmaamba tékwa du musé taakasétté naakindakwa baangé pulak wa.

¹⁸Wani gaayé gol matumba wa yandarén. Yatakandaka wa nyaa véte kaalékwa pulak tén, glas pulak. Wani gaayém̄ba gindarén aatmu wa jaspa waandakwa matut yandarén wa. ¹⁹⁻²⁰Aatmu apa ye yé kunmba téndénngé wa talimba néma matu taakandarén. Wani matumba Got néma yéwaat kéraandakwa matut wa yakusondén. Yéku késkulak nakpulak matut

yakusondén. Nak matu wan jaspa wa. Nak matu wan gélémban wa, nyaa vénéda nyét gélényét tékwa pulak. Wani matuna yé sapaia wa. Nak waamamban matu wan aget wa. Nak baaréngumban matu wan emeral wa. Nak gwaavénakwa waamanakwa matu wan sadonikis wa. Nak gwaavémban matu wan konilian wa. Nak taanamban matu wan krisolait wa. Nak baaréngumban matu wan beril wa. Nak pulak taanamban matu wan topas wa. Nak baaréngu pulak, taana pulak yan matu wan krisopres wa. Nak pulak gélé matu wan haiasin wa. Nak gwaavé pulak matu wan ametis wa. ²¹Aatmumba tékwa pété tambavétik maanmba kaayék vétik (12) wan némaamba yéwaat kéraandakwa néma gaavi pulak wa. Pété nak nakurak néma gaavi pulak musémba yandén. Gaayémba kwaakwa yaambu yéku gol matut yatakandéka wa glas pulak yan.

²²Néma mayé apa yakwa Néman Du Got ambét wani Nyansipsip Jisas wani gaayémbo téte wani gaayéna akwi taalémbo ye yeyé yaayate akwi du dakwale témbéréka akwi du dakwa béraké kundi bulndakwa. Yandaka Gorale kundi bulndakwa gaa wani gaayémbo yamba kwaae wa. ²³Wani gaayémbo Got nyaa véte kaalékwa pulak wa yaténdékwa. Yaténdékwa wani Nyansipsip yaa vérékte yaanngwa téwaayé pulak yaténdékwa wani gaayémbo tékwa du dakwa yé kunmba vénéda. Nyaa béré baapmu wamba yamba ve wa. ²⁴Got ambét wani Nyansipsip wunga yatémbéru akwi du dakwa yé kunmba véte yeyé yaayakandakwa. Yandaru ani képmaamba tékwa néma du bérku yé kavérékngé yate yakusondakwa musé wani gaayét kure yé kandakwa.

²⁵Nyaa wani gaayéna pété katik taakatépéké daré. Got ambét wani Nyansipsip wunga yambéru apapu apapu nyaa male téndu wani gaayémbo gaan katik yaké dé. ²⁶Akwi kémna du dakwa yakusondakwa musé, deku yéku musé, deku yéwaa waak wani gaayét kure wulaakandakwa. ²⁷Wani gaayét kapérandi musé katik kure wulaaké daré. Kapérandi musé yapékatékwa du dakwa, papukundi wakwa du dakwa de wani gaayét katik wulaaké daré. Talimba dale rapékaké yakwa du dakwana yé Got viyaatakandén wa wani Nyansipsipna nyéngaamba. Wani du dakwa male wa wani gaayét wulaakandakwa.

Kulémawulé kwayékwa kaambélén, kulémawulé kwayékwa miyé

22 ¹Wani Gotna kundi kure gaayakwa du néma kaambélén nak wunat wakwasnyéndén. Du dakwa wani kaambélémbo kulak kate apapu apapu tépékaa-kandakwa. Wani kulak saawi vénangwa glas yé kun yandékwa pulak wa yé kun yan. Wani kaambélén Got ambét wani Nyansipsip rakwa jaambémbo yaalate wa yéndékwa. ²Wani gaayémbo kwaakwa nyéndé yaambumba yéndékwa. Kaambélén aarké vétikmba miyé wa tékwa. Du dakwa wani miyé sék kate apapu apapu yé kunmba tépékaa-kandakwa. Wani miyé akwi kwaaré apu tambavétik maanmba

kaayék vétik (12) wunga wa sék vaakundékwa. Akwi baapmu wa sék vaakundékwa. Wani miyé gaanga akwi képmaamba tékwa du dakwat wa yé kun yandékwa, de yé ku mawulé vékute apapu apapu yé kunmba yatépéka-ndarénngé.

³Kapérandi musé Got kalik yandékwa musé wani gaayémba katik ték dé. Got ambét wani Nyansipsip rakwa jaambé wani gaayémba tékandékwa. Wani gaayémba Gotna jémbaa yakwa du dakwa déku yé kavérék-ngandakwa. ⁴Déku saawi vékandakwa. Déku yé viyaatakandu kwaakandékwa deku saawimba. ⁵Wani gaayémba gaan nakapuk katik yaké dé. Nana Néman Du Got nyaa véte kaalékwa pulak yaténdéka wa wani gaayémba tékwa du dakwa yé kunmba vén dákwa. Vén daka nyaa wamba yamba vén dékwe wa. Lam waak yamba yaandékwe wa. Wani gaayémba tékwa du dakwa néma du dakwa yatépéka-kandakwa apapu apapu.

Jisas bari yaakandékwa

⁶Wani Gotna kundi kure gaayakwa du wani musé wakwasnyétake wunat anga wandén, “Wanangwa akwi kundi wan papukundi yamba yé wa. Wan yé ku kundi wa. Yi wan wanana wa. Akwi du dakwa wani kundiké yé kunmba vékulaka-kandakwa. Néman Du Got déku yémba kundi kwayékwa duna mawulé yé kun yate wandéka wa déku kundi kure gaayakwa du nak yaandén. Déku jémbaa yakwa du dakwa det bari yaaké yakwa akwi muséké wakwasnyéndénngé Got wandéka wa wani du yaandén. ⁷Jisas anga wandékwa, ‘Ma véku. Wuné bari yaakawutékwa.’ Naandéka ménat wawutékwa.” Naandén.

Kukmba yaaké yakwa muséké ani nyéngaamba viyaatakawutén kundi vékukwa du dakwa yénga mawulé tawulé yate yé kunmba yaréndaru.

⁸Wuné Jon wani kundi vékute wani musé vewutén wa. Wani kundi vékute wani musé vétake wani musé wakwasnyan duna maanale kwaati se déké waandé daaké mawulé yawutén. ⁹Yawutéka wunat anga wandén, “Yamba wa. Wunga yaké yambak. Ménale Jisasna jémbaamba yaale Gotna yémba kundi kwayékwa du dakwale, ani nyéngaamba kwaakwa kundi véte wandékwa pulak yakwa akwi du dakwale, wuné waak, nané akwi Gotna jémbaa yakwa du dakwa wa té nangwa. Gorké male ma kwaati séte waandé daaménék.” Naandén.

¹⁰Watake wunat nakapuk anga wandén, “Ani nyéngaamba kwaakwa kundi kukmba yaaké yakwa muséké kwaakwa kundi paakuké yambak. Wani musé yaaké yakwa sapak a yaae kwambalikwa. Wani muséké ma waménék. ¹¹Bulaa kapérandi musé yakwa du dakwa kapérandi musé wayéka yatépéka-kandakwa. Kapérandi mawulé vékukwa du dakwa kapérandi mawulé wayéka vékutékandakwa. Yéku musé yakwa du dakwa yéku musé wayéka yatékandakwa. Gotna kundi yé kunmba

vékute yatékwa du dakwa Gotna kundi wayéka yékunmba vékute yatékandakwa.” Wunga wandén.

¹² Jisas anga wandékwa, “Ma véku. Wuné bari yaakawutékwa. Yaae akwi du dakwa yan musé det kaatakawutékwa. ¹³ Akwi musé wa yawutén. Yatakawutéka wa tékwa. Kukmba wawutu akwi musé késkandékwa. Wuné taale yatéwutén. Bulaa yatépéka-wutékwa. Kukmba waak yatépéka-kawutékwa. Talimba yaréwutén wa. Séséuk sékéyak yaaké yakwa sapak yarékawutékwa.” Jisas wunga wandékwa.

¹⁴ Got wandu Jisas deké kiyaandénngé vékulakate déku kundi yékunmba vékukwa du dakwa de mawulé tawulé yénga yandaru. De wani miyé sék kakandakwa. Kate apapu apapu yékunmba tépéka-kandakwa. Wani gaayéna pétémbar wulaakandakwa. ¹⁵ Kapérandi waasa pulak kapérandi musé yakwa du dakwa, wa de kaapamba tékandakwa. Kus paavé yakwa du dakwa, nak du dakwale kapérandi musé yakwa du dakwa, du dakwat viyaandékngwa du dakwa, papungotna yé kavérékngwa du dakwa, papumuséké mawulé yate papumusé yakwa akwi du dakwa, wani kapérandi musé yakwa du dakwa kaapamba wa tékandakwa. Katik wulaaké daré.

¹⁶ “Wuné Jisas wuna kundi kure gaayakwa duwat nak wawutéka wa ménéké yaandén. Wuna jémbaamba yaalan du dakwat wani muséké wandénngé dat wawutéka wa ménéké yaandén. Wuné Jisas, talimba tan Israelna néma du Devitna gwaal waaraanga maandéka bakamu a. Wuné déku kém a. Wuné ganmbamba yaalakwa kun a.” Naandén Jisas.

¹⁷ Wani Nyansipsip Jisasna jémbaamba yaalan du dakwaké nané anga gwaaménja kundi wanangwa: Wani Nyansipsipna taakwa wa. Gotna Yaamambi ambét Nyansipsipna taakwa wambérékwa, “Méné ma yaa.” Ani kundi vékukwa du dakwa waak ma wandarék, “Méné ma yaa.” Gotmba kulémawulé kéraaké mawulé yakwa du dakwa de ma yaandaru. Yaae Got kwayéké yakwa kulémawulé kéraae dale apapu apapu yékunmba tépékaa-kandakwa. Wani kulémawulé baka kéraakandakwa. Yéwaa katik kwayéké daré. Yate dale apapu apapu yékunmba tépékaa-kandakwa.

¹⁸ Wuné Jon néma kundi nak wa wawutékwa, guné ani nyéngaamba kwaakwa kundi vékukwa du dakwa kukmba yaaké yakwa muséké kundi yékunmba vékungunénngé. Viyaatakawutén kundi male ma kwaandék. Nak kundi nak waké yambakate. Guné kukmba yaaké yakwa muséké kundi ras waak wanale wangunu, wa Got wandu ani nyéngaamba wawutén kapérandi musé gunéké yaakandékwa. ¹⁹ Guné kukmba yaaké yakwa muséké wawutén kundiké kalik yate, “Dékumukét yénga yakét,” naanganan, wa Got wandu wa déku yéku gaayémba katik téké guné. Yate guné wawutén miyé sék katik géléte apapu apapu yékunmba rapékaké guné.

²⁰ Wani muséké kundi kwayékwa du Jisas bulaa a wandékwa, “Wuné bari yaakawutékwa. Yi wan wanana wa.” Wunga wandéka wawutékwa, “Yi. Wan wanana wa. Néman Du Jisas, ma yaaménu.” Naawutékwa.

²¹ Wuné ani nyéngaa viyaatakan du Jon nana Néman Du Jisasét waatakuwutékwa. Dé déku akwi du dakwaké sémbéraa yate det yé kun yakandékwa.

Wani kundi a wasékéyakwutékwa. Yaak.